แผนพัฒนาเกษตรกรรม
ระดับตำบลเขาขลุง
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐

จัดทำโดย
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ฉบับนี้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๔๑ ประกอบกับในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด จัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบล เพื่อให้มีแผนพัฒนาเกษตรกรรมในระดับตำบลแบบมีส่วนร่วมสำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาอาชีพและแก้ปัญหาของเกษตรกรในการทำการเกษตรในพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรจำนวน ๖ ด้าน ได้แก่ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้คัดเลือก ตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพระดับตำบลเขาขลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

สำหรับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้บูรณาการทำงานร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) โดยร่วมกันจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บแบบสอบถามปัญหาด้านการเกษตรและความต้องการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรตัวอย่างในตำบลเขาขลุง และจัดเวทีระดมรับฟังความคิดเห็นปัญหาด้านการเกษตรในตำบลเขาขลุง ร่วมกับเกษตรกรตำบลเขาขลุงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเกษตร ปัญหาความต้องการพร้อมแนวทางการพัฒนา จัดทำเป็นแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาอาชีพและแก้ไขปัญหาด้านเกษตร ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพอาชีพของเกษตรกร ทั้งด้วยตัวเกษตรกรเองและด้วยการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร อันจะนำไปสู่การลดปัญหาความยากจนของครัวเรือนเกษตรกรและเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต่อไป

ขอขอบพระคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโป่ง โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี สำนักงานพัฒนาการอำเภอบ้านโป่ง และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์กรมหาชน) ที่ทำให้โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบลเขาขลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หวังว่าแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบลเขาขลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จะมีประโยชน์ต่อหน่วยงานที่จะนำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบลเขาขลุงไปเป็นเครื่องมือปฏิบัติหรือดำเนินการต่อยอดในอนาคต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พี่น้องเกษตรกรตำบลเขาขลุง ต่อไป

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

สารบัญ

คำนำ

บทสรุปผู้บริหาร

ส่วนที่ ๑ บทนำ

- หลักการและเหตุผล ๕-๖
- ประโยชน์การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล ๖
- กรอบแนวคิดการพัฒนา ๖
- กรอบการดำเนินงาน ๗
- ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ๘
- การเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องภาคการเกษตร ๙-๑๙
- การเชื่อมโยงแผนพัฒนาเพื่อการพัฒนาเกษตรกรรม ๒๐-๒๒

ส่วนที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบล

- ด้านกายภาพ ๒๓
- ด้านการเมือง ๒๔-๒๗
- เขตการปกครอง ๒๗
- ประชากร ๒๘
- สภาพสังคม ๒๙
- ระบบบริการพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ๓๐
- ระบบเศรษฐกิจ ๓๐
- ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ๓๑
- ทรัพยากรธรรมชาติ ๓๒

ส่วนที่ ๓ การประเมินสถานการณ์ด้านการเกษตร

- ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตร ๓๓-๓๖
- สาระสำคัญในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ๓๗-๓๙
- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก SWOT Analysis ๔๐

ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

- วิสัยทัศน์ (Vision) ๔๑
- พันธกิจ (Mission) ๔๑
- เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตร (Goals) ๔๑
- ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue) ๔๑-๔๓

ส่วนที่ ๕ แผนงาน/โครงการ ๔๔-๕๕

ภาคผนวก

- ประชุมผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล และการจัดเก็บข้อมูลชุมชน ๕๖
- จัดเวทีระดมความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตำบลเขาขลุง ๕๗
- ประชุมคณะทำงานกลั่นกลอง (ร่าง)แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง ๕๘
- สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ร่วมกระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ๕๙-๖๒

บทสรุปผู้บริหาร

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

****

ปัจจุบันเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีฐานะยากจน และประสบปัญหาอุปสรรคนานานัปการ อาทิ ขาดแคลนน้ำเพื่อทำการเกษตร ไม่มีที่ดินทำกิน หรือทำกินในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรือมีที่ดินทำกินน้อย ไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ ขาดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตรใหม่ๆ รวมถึงเงินทุน เพื่อการเพิ่มศักยภาพการผลิต และแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า มีผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน หรือใกล้เคียงกัน ทำให้ผลผลิตล้นตลาด เมื่อผนวกกับการขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังผลิตและขายผลผลิตในรูปวัตถุดิบ มีการแปรรูปน้อย จึงทำให้ถูกกดราคารับซื้อผลผลิต บางฤดูกาลยังประสบภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคแมลง ศัตรูพืชระบาด ผลผลิตเสียหาย ขาดรายได้ มีหนี้สินเพิ่มพูน ทั้งนี้การแก้ปัญหาดังกล่าวให้แก่เกษตรกร นอกจากสภาเกษตรกรแล้วจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานของกระทรวงต่างๆด้วย อาทิ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ปัญหาของเกษตรกรอย่างยั่งยืน จะต้องส่งเสริมให้เกิดกระบวนการร่วมกันในการคิด วิเคราะห์ และแสวงหาแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหาของเกษตรกรด้วยตัวของเกษตรกรเอง ซึ่งเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาและความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้กำหนดให้สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด จัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบล เพื่อให้มีแผนพัฒนาเกษตรกรรมในระดับตำบลแบบมีส่วนร่วม สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาอาชีพและแก้ปัญหาของเกษตรกรในการทำการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพและแก้ปัญหาของเกษตรกรตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพและอาชีพของเกษตรกร ทั้งด้วยตัวเกษตรกรเอง และด้วยการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรอันจะนำไปสู่การลดปัญหาความยากจนของครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงได้คัดเลือกตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพระดับตำบลเขาขลุง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร จำนวน ๖ ด้าน ได้แก่ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๘๐) และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๔๑

การพัฒนาและแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรของตำบลเขาขลุง สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุงแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ภาคเกษตรกรรมมีความมั่นคงและยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างสมดุลและยั่งยืน
๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
๓. ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๔. วางแผนการผลิตด้วยหลักการตลาดนำการผลิต
๕. บริหารจัดการสินค้าเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตร (Goals)

๑. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
๒. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้มีน้ำใช้เพียงพอตลอดฤดูกาลผลิต
๓. ดินมีคุณภาพเพื่อให้เหมาะแก่การปลูกพืชได้หลากหลาย
๔. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่เกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการรักษาเสถียรภาพด้านราคาสินค้าเกษตร ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ ๗ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

<u>กลยุทธ์ที่ ๑</u> การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๔ แนวทาง

๑) ประกันความเสี่ยงการผลิต และราคาผลผลิตทางการเกษตร
๒) ปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรที่ทำอยู่เดิมไปผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่มีโอกาสทางการตลาด
๓) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มาตรฐาน GAP
๔) สร้างเกษตรกรผู้นำด้านการตลาดของแต่ละกลุ่มองค์กร และถ่ายทอดความรู้ด้านการขายผลผลิตสินค้าเกษตรทางออนไลน์ให้แก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการแปรรูผลผลิตทางการเกษตร
๒) ส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร

<u>กลยุทธ์ที่ ๓</u> ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตสินค้าทางการเกษตร ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม ในการลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี แล้วหันมาใช้สารทดแทนสารเคมีในการทำการเกษตร เพื่อฟื้นฟูดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ๕ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

<u>กลยุทธ์ที่ ๑</u> การอนุรักษ์ การฟื้นฟู แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม และเพิ่มแหล่งน้ำและระบบชลประทานในพื้นที่เพื่อการเกษตร ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๔ แนวทาง

๑) สร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ ได้แก่ บ่อบาดาล ขุดสระน้ำในไร่นา ฝาย กักเก็บน้ำใต้ดิน ขุดคลองส่งน้ำระบายน้ำ

๒) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานเดิม และแหล่งน้ำธรรมชาติเดิมให้สามารถเพิ่มปริมาณกักเก็บน้ำ

๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการร่วมกลุ่มผู้ใช้น้ำ

๔) สำรวจพื้นที่ดำเนินการขุดลอกซ่อมแซมปรับปรุง คลองส่งน้ำ ฝาย ที่ชำรุด

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่มีอยู่เดิมไปปลูกพืชชนิดใหม่ที่ใช้น้ำน้อย ๑ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

๑) ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย และพืชที่ทนต่อภัยแล้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การแก้ปัญหาสภาพดินเสื่อมโทรมและส่งเสริมปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ๓ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและปรับปรุงบำรุงดินให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) ให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการตรวจสภาพดินเพื่อการเกษตร ส่งเสริมการลดละเลิกการใช้ปุ๋ยเคมี และเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารชีวภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทางพัฒนา

๑) อนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำในชุมชนแบบมีส่วนร่วม และอย่างยั่งยืน

๒) ส่งเสริมการทำการเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ๓ แนวทางพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการหนี้ของเกษตรกร ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๑) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมความรู้และวินัยทางการเงินโดยการสร้างความตะหนักรู้ให้กับเกษตรกรในเรื่องความสำคัญของทักษะการบริหารจัดการทางการเงิน ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) อบรมให้ความรู้ทักษะการบริหารจัดการทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมและสนับสนุนกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๑ กลยุทธ์ ๑ แนวทางพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดตั้งกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) ช่วยเหลือเกษตรกรทั้งระบบ ครอบคลุมพืชเศรษฐกิจทุกชนิด โดยเน้นให้การช่วยเหลือด้านการตลาดสินค้าเกษตรและปัจจัยการผลิต ด้วยรูปแบบของกองทุน

ส่วนที่ ๑
บทนำ

หลักการและเหตุผล

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ริเริ่มให้สภาเกษตรกรจังหวัดต่างๆ จัดให้มีเวทีสำหรับเกษตรกรที่จะได้ร่วมคิดวิเคราะห์ ปัญหาความต้องการของตนเอง พร้อมคิดหาแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหาความต้องการดังกล่าว ซึ่งอาจประกอบด้วยปัญหาความเดือดร้อนด้านหนี้สิน ที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ ราคาปัจจัยการผลิต และผลิตผลการเกษตร สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น แล้วสรุปในพื้นที่ตำบลดังกล่าว และสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการพัฒนาแก้ปัญหาของตนด้วยตัวของเกษตรกรเอง รวมทั้งประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การช่วยเหลือในการพัฒนาแก้ปัญหาดังกล่าวให้แก่เกษตรกรซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เป็นต้นมา โดยในการแก้ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำและไม่มีเสถียรภาพ ได้มุ่งเน้นให้มีการพัฒนายกระดับของเกษตรกร จากเกษตรกรที่ทำการผลิตทางการเกษตร และขายผลผลิตในรูปวัตถุดิบที่ได้ราคาต่ำ ให้ดำเนินการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า และจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น มีรายได้มากขึ้น ยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรอุตสาหกรรม ดำเนินการครอบคลุมเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต แปรรูป จนถึงการตลาด เพื่อผลประโยชน์ของเกษตรกร ซึ่งเป็นแนวทางที่เห็นควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลให้ความสำคัญกับชุมชนในการนำความรู้และทรัพยากรในพื้นที่ มาผลิตเป็นสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน สนับสนุนสินค้าชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพัฒนาช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และสร้างพลังสังคม พลังชุมชน รวมทั้งสร้างการเรียนรู้ฝึกอาชีพกลุ่มอิสระในการร่วมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายดำเนินการ ดังนี้ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ สนับสนุนความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผ่านเทคโนโลยี สร้างโอกาสและส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และบริการทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการลงทุนในชุมชนเพื่อสร้างงานในชุมชน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการสร้างผู้นำชุมชน ยกระดับคุณภาพตลาดชุมชน สถาบันการเงินของชุมชน สวัสดิการชุมชน สาธารณสุขชุมชน ป่าชุมชน ไม้มีค่า ท่องเที่ยวชุมชน และส่งเสริมการขยายตลาดออกสู่ต่างประเทศ แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน สร้างชุมชนที่น่าอยู่ สร้างพลังในชุมชนและสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง และส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานราก สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร จึงเห็นความจำเป็นในการส่งเสริมให้สภาเกษตรกรจังหวัดต่างๆ จัดให้มีเวทีสำหรับเกษตรกรฐานรากที่ช่วยกันคิด วิเคราะห์ ค้นหาทางออกวางแผนพัฒนาแก้ปัญหาความเดือดร้อน ละความต้องการประการต่างๆ ของตนเอง

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ จึงได้กำหนดให้สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดจัดโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล เพื่อให้มีแผนพัฒนาเกษตรกรรมในระดับตำบลแบบมีส่วนร่วม สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาอาชีพและแก้ปัญหาของเกษตรกรในการทำการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพและแก้ปัญหาของเกษตรกรตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพและอาชีพของเกษตรกร

ทั้งด้วยตัวเกษตรกรเอง และด้วยการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร อันจะนำไปสู่การลดปัญหาความยากจนของครัวเรือนเกษตรกร ทั้งนี้ ในคราวประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ (ครั้งที่ ๑ ปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๖) เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ ได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรรมตำบล ในตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นตำบลในการจัดทำโครงการดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีเวทีสำหรับเกษตรกร ในการร่วมคิด วิเคราะห์ ปัญหาความต้องการของเกษตรกรเอง นำไปสู่แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของพื้นที่ เพื่อผลักดันประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนาภาคการเกษตร นำไปสู่การพัฒนาแก้ไข โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเพื่อพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนให้เป็นเครือข่ายทีมงานจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล

แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลคือ แผนชุมชนด้านการพัฒนาอาชีพเกษตรเป็นแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรในระดับพื้นที่ที่มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในหมู่บ้านที่เสนอปัญหาและความต้องการเกิดเป็นแผน ในระดับตำบล ซึ่งแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรระดับตำบลเกษตร ชุมชน จะเป็นผู้คิดทำและพึ่งพาตนเอง โดยภาครัฐเสนอข้อมูลด้านต่างๆ ทางเลือกโครงการ/กิจกรรม องค์ความรู้ให้ชุมชนทราบ เพื่อการตัดสินใจจัดทำแผนงานโครงการ ที่ชุมชนได้จัดลำดับกิจกรรม สำหรับการจัดสรรทรัพยากรในชุมชน มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการแต่ละกิจกรรม เพื่อเป็นสัญญาประชาคมในตำบลที่จะต้องทำงานร่วมกันตามแผนที่วางไว้ ดังนั้น สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงเป็นหน่วยงานที่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล โดยใช้กระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อเสนอแผนโครงการต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอำเภอ และจังหวัด ตามลำดับต่อไป

๑) เพื่อใช้เป็นแผนปฏิบัติงานด้านพัฒนาอาชีพการเกษตรของชุมชน/หมู่บ้านในตำบล

๒) เพื่อรองรับโครงการต่างๆ หรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณวิชาการจากแหล่งต่างๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน

๓) ใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบลในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร/ชุมชน

กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑. การมีส่วนร่วมของเกษตรกร แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล เป็นแผนของชุมชนเกษตร หรือชุมชนที่เกษตรกรและชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละหมู่บ้านมาร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์บนพื้นฐานข้อมูล หรือปัญหาและความต้องการชุมชนเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนา อาชีพเกษตรกรรมในภาพรวมของตำบลร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๒. การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่างๆ เกษตรกรมีความต้องการพื้นฐานตั้งแต่ที่ดินทำกิน เงินทุน องค์ความรู้ แหล่งขาย ตลาด การแปรรูป ในขณะที่มีการรวมกลุ่มองค์กรเกษตรกร ก็ต้องมีการรวมตัวกันซื้อ รวมตัวกันขาย ทำให้ต้องการภาคีเครือข่ายร่วมสนับสนุนหลายด้าน เช่น หน่วยงานที่สนับสนุนเงินทุน หน่วยงานที่สนับสนุนองค์ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นต้น ดังนั้นแนวคิดการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองท้องถิ่น จึงมีความจำเป็น

๓. สร้างโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพ ได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้มีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินทำกิน การปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพดิน โอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เครื่องจักร เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การลดต้นทุนการผลิต

๔. การพัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเกษตรที่ผ่านมาเกษตรกรเน้นการผลิตสินค้าเกษตรเชิงเดี่ยว ทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด ทำให้เกษตรกรใช้สารเคมีในการทำการเกษตรเกินความจำเป็น ทำให้คุณภาพดิน คุณภาพน้ำเพื่อการเกษตรเสื่อมโทรม อีกทั้งยังทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง บ้างปีผลผลิตตกต่ำให้เกิดภาระหนี้สินตามมา จึงควรมุ่งเน้นให้เกษตรกรตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการทำการเกษตรแบบรักษาสมดุลของทรัพยากรการเกษตร เช่น การทำการเกษตรรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม วนเกษตรและเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

กรอบการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบล

ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เพื่อคัดเลือกตำบลเป้าหมายในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล จำนวน ๑ ตำบล โดยพิจารณาจากความพร้อม ดังนี้

๑.๑ มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย

๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

๑.๓ มีกลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง

๑.๔ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักและมีผลิตภัณฑ์เด่นที่จะพัฒนาต่อยอดได้

๒. ประสานกับพื้นที่ตำบลเป้าหมาย

๒.๑ ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำหรือตัวแทนในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินงานในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล

๒.๒ จัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน ๓ คณะทำงาน ได้แก่ ๑.คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน (ทีมจัดเก็บและตรวจทานข้อมูล) ๒.คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน (ทีมบันทึกข้อมูล) และ ๓.คณะทำงานกลั่นกรอง(ร่าง)แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล

๓. สร้างการมีส่วนร่วมของคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชน (๒ คณะทำงาน คือ ๑.คณะทำงานฯ ทีมจัดเก็บและตรวจทานข้อมูล และ ๒.คณะทำงานฯ ทีมบันทึกข้อมูล)

๓.๑ จัดประชุมสร้างความเข้าใจถึงอำนาจหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงานของคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชน ให้แก่คณะทำงานฯ ๒ คณะทำงาน คือ ๑.คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน (ทีมจัดเก็บและตรวจทานข้อมูล) ๒.คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน (ทีมบันทึกข้อมูล) โดยมีวิทยากรจากสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี และผู้แทนจากสภาองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรี เป็นผู้ดำเนินงาน

๓.๒ คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมโดยชุมชน (ทีมจัดเก็บและตรวจทานข้อมูล) และ ๒.คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมโดยชุมชน (ทีมบันทึกข้อมูล) ร่วมกันดำเนินการรวบรวมข้อมูลการทำการเกษตรและที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบล อาทิ ชนิดหรือ ประเภทของการทำการเกษตร จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตรในแต่ละชนิดหรือประเภทของการทำการเกษตร จำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืช จำนวนปศุสัตว์ที่เพาะเลี้ยงแต่ละชนิด ราคาปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต และข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ

และสังคมของครัวเรือนเกษตรกร อาทิ รายได้ รายจ่ายทรัพย์สิน หนี้สิน และปัญหาความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่โดยให้ความสำคัญกับปัญหาความเดือดร้อน ด้านหนี้สิน ที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ ราคาปัจจัยการผลิต และผลิตผลการเกษตร สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น เพื่อเป็นฐานข้อมูลชุมชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน นำมาตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมกับบันทึกข้อมูลให้แล้วเสร็จ โดยมีสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เป็นผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำ

๔. จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมระดับตำบล เพื่อจัดให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลเกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งอาจประกอบด้วยการพัฒนาแก้ปัญหาความต้องการของเกษตรกรใน ๖ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) ปัญหาราคาสินค้าเกษตร (๒) ปัญหาหนี้สิน (๓) ปัญหาที่ดินทำกิน (๔) ปัญหาแหล่งน้ำทำการเกษตร (๕) ปัญหาเงินทุน และ (๖) ความต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านต่างๆ

๕. จัดประชุมคณะทำงานกลั่นกรอง(ร่าง)แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลปรับปรุงร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ตามข้อมูล ข้อคิดเห็น เพื่อให้มีความครอบคลุมสมบูรณ์ เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของ เกษตรกร และจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลฉบับสมบูรณ์

๖. จัดโครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล

จัดโครงการ/กิจกรรมแบบบูรณาการ ทั้งการอบรมส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเกษตร ตามความต้องการของชุมชน แก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร ปัญหาแหล่งน้ำ ที่ดินทำกินและอื่นๆ

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๖												หน่วยงานรับผิดชอบ
	ต.ค. ๖๕	พ.ย. ๖๕	ธ.ค. ๖๕	ม.ค. ๖๖	ก.พ. ๖๖	มี.ค. ๖๖	เม.ย ๖๖	พ.ค ๖๖	มิ.ย. ๖๖	ก.ค. ๖๖	ส.ค. ๖๖	ก.ย. ๖๖	
๑.คัดเลือกตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลและประสานงาน	↔												สภจ.รบ/สกจ.รบ.
๒. ประสานกับพื้นที่เป้าหมาย และจัดตั้งคณะทำงานฯ	↔												สภจ.รบ/สกจ.รบ.
๓. จัดประชุมคณะทำงานจัดทำแผนฯ (ทีมบันทึกข้อมูล และทีมจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูล จำนวน ๒ คณะ		↔											สภจ.รบ/สกจ.รบ. /พอช.
๔.จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล			↔										สภจ.รบ/สกจ.รบ. /พอช.
๕. จัดประชุมคณะทำงานกลั่นกรอง (ร่าง)แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล				↔									สภจ.รบ/สกจ.รบ. /พอช.
๖. จัดโครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล						↔							สภจ.รบ/สกจ.รบ. /พอช.

การเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

ในการจัดทำแผนจะต้องมีการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแผนในแต่ละระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล โดยในการจัดทำแผนครั้งนี้ ยึดการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – พ.ศ. ๒๕๗๙) ซึ่งรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ริเริ่มจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในยะยาว ๒๐ ปี เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่ชัดเจนเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – พ.ศ.๒๕๖๔) อีกทั้งเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญของแผนฉบับต่างๆ ดังต่อไปนี้

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – พ.ศ.๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ชาติกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่งคง มั่นคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – พ.ศ.๒๕๗๙) วางเป้าหมายให้ไทยเป็นประเทศที่มีรายได้สูงระดับ ๑๒,๗๓๕ เหรียญสหรัฐฯ ต่อคนต่อปี จึงต้องมุ่งเน้นยกระดับผลิตภาพและการใช้นวัตกรรม ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในสาขาอุตสาหกรรมเกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหาร ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวกับภาคการเกษตร ดังนี้

๑) พัฒนาภาคการผลิตและบริการด้วยการเสริมสร้างฐานการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร พัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารที่มีศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง

๒) พัฒนาผู้ประกอบการแลละเศรษฐกิจชุมชน ด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล พัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและกลุ่มประชาชนเกษตรกร ในชุมชนให้เป็นฐานรากสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งให้สามารถพึ่งพาตนเอง

๓) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรม มุ่งใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สินค้าและบริการ และการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

โดยเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในครรภ์และต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต วัยเรียนมีทักษะและความสามารถการเรียนรู้ที่สอดรับกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ วัยรุ่น/นักศึกษาให้มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพที่สอดคล้องตามความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิตสามารถอยู่และร่วมทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมและวัยทำงาน ให้มีการพัฒนายกระดับสมรรถนะฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่อง มีการทำงานตามหลักการทำงานที่มีคุณค่า เพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีความรู้ความเข้าใจทางการเงินเพื่อให้สามารถจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว วัยผู้สูงอายุให้อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีความสุข มีรายได้พอเพียงในการดำรงชีวิต มีงานที่เหมาะสมตามศักยภาพของประสบการณ์ มีหลักประกันทางสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึงปรับเปลี่ยนจากสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมเสมอภาคและเป็นธรรม เป็นสังคมที่คนอยู่กันได้อย่างมีความสุขอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน โดยมีแนวทางการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและการลดความเหลื่อมล้าทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงเป็นธรรม ทั้งในด้านการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานทรัพยากรกรต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาทิ การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การปฏิรูปที่ดิน การถือครองที่ดินและการได้รับบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง การสร้างหลักประกันทางรายได้ให้กับแรงงานนอกระบบที่มายได้น้อยการจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมายที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แจกต่างกัน โดยมีแนวทางร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑) จัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินการปกป้องรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่าอย่างเข้มงวด เร่งรัดการปลูกไม้โดยเลียนแบบระบบธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ มีระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนบริหารจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่กับป่าได้นะระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อบริหารจัดการ

๒) วางระบบการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ ให้มีแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนและแหล่งชะลอน้ำที่เพียงพอ เพื่อขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและการผันน้ำโดยขุดร่องน้ำและแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง ควบคู่กับการกำหนดพื้นที่รับน้ำของการพัฒนาคลังข้อมูลระบบพยากรณ์ การปรับปรุงองค์กรและกฎหมาย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – พ.ศ.๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้

ในการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักการและแนวคิด ๔ ประการ ดังนี้

๑. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกันบนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคมและทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุลในมิติต่างๆ ทั้งความสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง ความสมดุลของการกระจายโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้าระหว่างกลุ่มคน

และพื้นที่ และความสมดุลทางธรรมชาติเพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการองคาพยพต่าง ๆ ของประเทศให้พร้อมรับกับความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ นอกจากนี้ในการวางแผนและการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการที่รอบด้านและพิจารณาด้วยความรอบคอบ ควบคู่กับการยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และมุ่งมั่นผลักดันให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

๒. การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน ๓ ระดับ ประกอบด้วย ๑) การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว ๒) การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชนพื้นที่และประเทศ รวมถึงปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และ ๓) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน” ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๓. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติโดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัยสนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาสที่จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีและการมุ่งส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

๔. การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการและการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

แผนกลยุทธ์รายหมุดหมาย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – พ.ศ.๒๕๗๐) มีดังนี้

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

หมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้

หมุดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมุดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

หมุดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

ส่วนหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรนั้น ได้แก่ หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา การพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา เน้นการผลิตเพื่อการส่งออกและการเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องในการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ผ่านการขยายพื้นที่เพาะปลูก การพัฒนาปัจจัยการผลิตให้มีคุณภาพการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ในระดับหนึ่ง โดยในปี๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของภาคการเกษตรและการแปรรูปที่เกี่ยวข้อง มีมูลค่า ๑,๔๗๗,๕๘๙ ล้านบาทซึ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องดื่มมีมูลค่ารวมคิดเป็นร้อยละ ๗๔.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของภาคการเกษตรและการแปรรูปที่เกี่ยวข้องปี ๒๕๖๒

แม้ว่ารัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการผลิตและพัฒนาภาคการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน แต่ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคเกษตรของไทย อาทิ ๑) น้ำเพื่อการเกษตร โดยร้อยละ ๘๓ ของพื้นที่การเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน ๒) การเพาะปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม โดยร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่การเกษตรเป็นที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับการผลิตพืชและเป็นกลุ่มดินมีปัญหา ๓) การถือครองที่ดินพื้นที่การเกษตรที่เกษตรกรเป็น เจ้าของมีแนวโน้มลดลงเหลือประมาณร้อยละ ๔๘ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๔) มลพิษทางอากาศที่เกิดจาก การเผาวัสดุเหลือทิ้งในพื้นที่การเกษตร ๕) ขาดการเชื่อมโยงในลักษณะของคลัสเตอร์ตลอดห่วงโซ่มูลค่าของ สถาบันเกษตรกรและเครือข่าย เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาดและลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ ๖) ความไม่สอดคล้อง กันของปริมาณและคุณภาพผลผลิต กับความต้องการของตลาดทั้งในด้านการบริโภคทางตรงและการเป็นวัตถุดิบ แปรรูปผลิตภัณฑ์ ๗) การผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ ไม่สร้างมูลค่าเพิ่ม ๘) แนวโน้มแรงงานในภาคเกษตรไทยที่มีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น ขณะเดียวกัน ยังมีปัจจัยภายนอกที่ สำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาภาคเกษตรของไทยไม่สามารถยกระดับและเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย ๑) ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภัยแล้ง อุทกภัย และวาตภัย รวมถึงการระบาดของโรค ที่เกิดกับพืชและสัตว์ ๒) ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรที่เกิดจากการผลิตสินค้าตามฤดูกาลและ ภาวะเศรษฐกิจโลก และ ๓) การนำประเด็นทางสังคมมาเป็นมาตรฐานทางการค้าระหว่างประเทศและประเทศ คู่ค้าเพิ่มมากขึ้น อาทิ มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ดี ความต้องการอาหารที่เพิ่มมากขึ้น การใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบทางการเกษตรและของเหลือภาคเกษตรที่หลากหลายมากขึ้น และความตระหนักของผู้ผลิตและผู้บริโภคเกี่ยวกับการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เป็นโอกาสให้ภาคการเกษตรไทยปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจาก “ผลิตมากแต่สร้าง รายได้น้อย” ไปสู่การผลิตสินค้าคุณภาพสูงที่ “ผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก” เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง แต่เมื่อพิจารณาความพร้อม

ของภาคเกษตรของไทย ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงนั้น พบว่า ยังมีประเด็นสำคัญที่จำเป็นจะต้องสร้างความชัดเจน ปรับปรุงและยกระดับ เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้อให้เกิด การผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง กล่าวคือ ตั้งแต่ต้นน้ำ ได้แก่ ๑) เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่ที่เฉพาะเจาะจงยังมีการใช้ไม่มาก ๒) ฐานข้อมูลภาคการเกษตรที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ยังขาดการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการภาคการเกษตร ๓) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้าง ๒๗ มูลค่าเพิ่มจากการผลิตภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในวงแคบ อาทิการปลูกไม้เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว เชิงเกษตร ๔) ระบบประกันภัยพืชผลยังไม่จูงใจให้เกษตรกรซื้อประกันโดยสมัครใจ สำหรับกลางน้ำ ประกอบด้วย ประเด็น ๕) นวัตกรรมการแปรรูปอาหาร ยังมีจำนวนสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอาหารที่น้อยกว่า ต่างประเทศ แม้ว่าจะมีเมืองนวัตกรรมอาหาร และมีมูลค่าการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาที่สูง ๖) ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพในการทดสอบอาหารใหม่ และการขึ้นทะเบียนอาหารใหม่ ยังมีน้อยและล่าช้า รวมถึงประเด็นปลายน้ำ ได้แก่ ๗) ตลาดสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงยังไม่มีความชัดเจน อาทิ อาหารทางการแพทย์ อาหารสุขภาพ สารสำคัญจากพืชสมุนไพร เคมีชีวภาพ ๘) ตลาดกลางจำหน่ายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ยังมีอยู่อย่างจำกัด และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ๙) การบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานของน้ำยังไม่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดหา จัดสรร ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และเทคนิคการบริหารจัดการน้ำ รวมถึงการจัดการน้ำเสีย เนื่องจากยังมีความต้องการน้ำที่ยังจัดการไม่ได้กว่า ๗๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และไม่สามารถจัดการกับความ เสี่ยงน้ำท่วม/น้ำแล้งได้ ๑๐) ระบบรับรองมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรมีจำนวนมากและมีข้อกำหนดการผ่าน เกณฑ์มาตรฐานที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ผลิตมีต้นทุนสูงในการขอรับรองมาตรฐานหากต้องการจำหน่ายสินค้าเกษตรแก่ตลาดปลายทางที่ยอมรับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรที่ต่างกัน ๑๑) ระบบการรวบรวมขนส่งและกระจายสินค้าเกษตรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับความต้องการและจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงการบริหารจัดการให้ทันสมัยและรวดเร็ว และ ๑๒) กลไกในการเชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน ห่วงโซ่อุปทานยังไม่มีประสิทธิภาพ

<u>เป้าหมาย</u>

เป้าหมายที่ ๑ มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร

เป้าหมายที่ ๓ การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่ อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

<u>กลยุทธ์การพัฒนา</u>

กลยุทธ์ที่ ๑ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและ สร้างมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ สนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปแบบมุ่งเป้า โดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการน างานวิจัยไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของตลาด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมและขยายผลงานวิจัยจากหน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษา ภาคเอกชน และองค์กรเกษตรกรที่มีส่วนในการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้พัฒนาเทคโนโลยีและผู้ใช้งาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ ผลผลิตเกษตรปลอดภัย สมุนไพรแปรรูป อาหารทางการแพทย์ อาหารทางเลือก อาหารฟังก์ชัน พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ โปรตีนจากพืชและแมลง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและทำธุรกิจผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงที่มีศักยภาพทางการตลาดในอนาคต โดยให้มีการจัดทำแผนที่นำทางสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงรายผลิตภัณฑ์อย่างครบวงจร เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้มีการพัฒนาและจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สาขาเกษตรแปรรูป

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ กำหนดแผนที่นำทางในการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ที่ผลิตจากวัตถุดิบทางการเกษตร ของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตภาคเกษตร และผลพลอยได้อื่น อาทิ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ ปุ๋ยชีวภาพ วัคซีน สารชีวภัณฑ์ คาร์บอนเครดิต คาร์บอนซิงก์ รวมถึงการผลักดันไปสู่ การปฏิบัติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม กระบวนการผลิตที่หลากหลาย และคลังข้อมูลที่เกี่ยวกับการเกษตร รวมถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ในการวิเคราะห์ วางแผน พัฒนาผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต แปรรูปสินค้าเกษตรและสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพ ของพื้นที่และความต้องการของตลาด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การผลิต สินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ รณรงค์ และส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีการตระหนัก เลือกใช้ และบริโภคสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปที่ปลอดภัย มีคุณภาพสูง และได้มาตรฐาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดตลาดสินค้าคุณภาพในวงกว้างอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ย่อย ๒.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการมีการใช้สินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป ที่ได้คุณภาพ อาทิ ผลผลิตจากการเกษตรสำหรับใช้ในโรงพยาบาล โรงเรียน และเรือนจำอาหารทางการแพทย์

กลยุทธ์ที่ ๓ การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบอย่างความสำเร็จในประเทศ เช่น เกษตรตามโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เกษตรปลอดภัย วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยวเกษตร ประมงพื้นบ้าน การท าประมงถูกกฎหมาย และการปฏิบัติต่อแรงงาน ที่ถูกต้อง เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน ผ่านการดำเนินการปกป้อง จัดการอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูธรรมชาติหรือระบบนิเวศที่เปลี่ยนไป เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ และเป็นประโยชน์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ อาทิ การปลูกป่า เศรษฐกิจ การทำวนเกษตร การลดการเผาตอซัง การทำประมงถูกกฎหมาย การปฏิบัติต่อแรงงานที่ถูกต้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการขยายผลรูปแบบเกษตรกรรม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ พร้อมทั้งให้มีการจัดเก็บข้อมูลปริมาณ การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ จัดให้มีการบริหาร อนุรักษ์ เพาะพันธุ์ เพาะเลี้ยง พันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์น้ำ และ ปศุสัตว์ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตทางการเกษตรตามธรรมชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ ขยายผลแบบอย่างความสำเร็จในการบริหารจัดการเพื่อผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ส่งเสริมและผลักดันการเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ/ป่าเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช รวมทั้งเพิ่มปริมาณน้ำตามธรรมชาติให้มีน้ำเพียงพอต่อการใช้ทั้งระบบ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทาน พร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอน ที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บ กักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ ดำเนินการให้มีการจัดการตะกอนอย่างเหมาะสม ตั้งแต่การมีระบบดักตะกอน การลดการชะล้างพังทลายของตะกอนในลำน้ำด้วยการปลูกพืชคลุมดินหรือพืชป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง เพื่อเพิ่มปริมาณและแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ อาทิ การใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้าเกษตร รวมถึงสินค้า กลุ่มปศุสัตว์และประมง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อและจูงใจให้เอกชนลงทุนและพัฒนาตลาดกลาง ภูมิภาค/ตลาดในชุมชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ ผลักดันให้มีการจัดเก็บข้อมูลราคาสินค้าเกษตรเปรียบเทียบระหว่างตลาดภูมิภาค และตลาดส่วนกลางอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๓ พัฒนาความรู้และทักษะให้เกษตรกรสามารถซื้อขายผลผลิตผ่านตลาดออนไลน์ สินค้าเกษตร เช่น พืช ประมง และปศุสัตว์ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๖ การสนับสนุนระบบประกันภัยและรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตร แปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๑ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบประกันภัยสินค้าเกษตรให้มีความหลากหลายและ เหมาะสมกับรูปแบบการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๒ ดำเนินการให้มีการปรับลดต้นทุนการทำธุรกรรมของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและจูงใจให้เกษตรกรมีการผลิต สินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๓ สนับสนุนบทบาทของเอกชนในการเชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรที่ได้มาตรฐาน เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๔ เจรจาหรือทำข้อตกลงให้มาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๕ เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ รวมถึงกระบวนการทดสอบ คุณภาพที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

กลยุทธ์ที่ ๗ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและ เพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๑ สนับสนุนบทบาทสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน) ในฐานะหน่วยธุรกิจของเกษตรกร ให้ทำหน้าที่สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์ม กิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว และกระบวนการนำส่งผลผลิตจนถึงลูกค้าปลายทาง เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต ของเกษตรกร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการรวบรวมและขนส่งสินค้าเกษตร เพื่อเชื่อมโยงผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๓ พัฒนาให้มีการจัดเก็บข้อมูลความสูญเสียในกระบวนการผลิตของภาคเกษตร เพื่อใช้เป็นฐานสำหรับการวัดในอนาคต

กลยุทธ์ที่ ๘ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็นฐานการผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๑ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรอย่างเป็นระบบผ่านกลไกที่มีอยู่ อาทิ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล และการจัดสรรที่ดินของสำนักงานการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๒ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น รวมถึงการกำหนดเขตการใช้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๙ การพัฒนาฐานข้อมูลและคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๙.๑ พัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านเกษตรให้เชื่อมโยงกัน และเป็นข้อมูลเปิดเพื่อเป็นฐานสำหรับนำไปใช้งานประยุกต์ต่อยอดในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (อาทิ น้ำ ดิน ป่า ทะเล) ๒) ด้านการเกษตร เช่น ความเหมาะสมของพื้นที่ในการผลิตสินค้าเกษตร และทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น ๓) ด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ อาทิ แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรแหล่งรับซื้อ และ ๔) ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๙.๒ พัฒนาแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันสำหรับการเข้าถึงคลังข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้มีการใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรในการจำแนกรูปแบบการผลิตและสมรรถนะของเกษตรกร เพื่อให้การจัดทำแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาคเกษตร รวมถึงมาตรการต่างๆ มีความเหมาะสมกับสมรรถนะเกษตรกรและศักยภาพของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

กลยุทธ์ที่ ๑๐ การพัฒนาให้เกิดระบบการบริหารจัดการเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๑ ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถเข้าถึงความมั่นคงทางอาหารทั้งด้านปริมาณและโภชนาการที่ครบถ้วน รวมถึงระบบสำรองอาหารให้มีรูปแบบที่หลากหลายปลอดภัยเพียงพอและสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ต้นแบบด้านการสำรองอาหารของชุมชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๒ เตรียมการบริหารจัดการการกระจายสินค้าเกษตรและอาหารในภาวะวิกฤต

กลยุทธ์ที่ ๑๑ การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๑ พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการฟาร์มความปลอดภัย และอาชีวอนามัยของเกษตรกร และการดำเนินธุรกิจการเกษตรในยุคดิจิทัล เพื่อยกระดับความสามารถเกษตรกร ไปสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนากระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๒ ยกระดับความเข้มแข็งและความสามารถในการดำเนินธุรกิจเพิ่มมูลค่าของสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งสนับสนุนบทบาทภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาทั้งระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาในพื้นที่ในการเป็นผู้ให้บริการ ผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี และที่ปรึกษาทางธุรกิจเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลองค์ความรู้ และเทคโนโลยีกับการปรับเปลี่ยนและต่อยอดธุรกิจการเกษตรได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๓ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการพัฒนาสหกรณ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์อาทิ ปรับปรุงระบบการจัดทำบัญชีและการตรวจสอบทางการเงินให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วโปร่งใสและเป็นอิสระ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทันสถานการณ์ และสร้างความเชื่อมั่นของสมาชิกและประชาชนต่อระบบสหกรณ์

กลยุทธ์ที่ ๑๒ การพัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ส่วนราชการ กลุ่มเกษตรกรและนักวิชาการในพื้นที่ในการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในการพัฒนาภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๒.๑ สนับสนุนบทบาทองค์กรหรือสภาเกษตรกรในกลไกความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการในแต่ละจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงการผลิตของเกษตรกรและการดำเนินธุรกิจการเกษตร ของสถาบันเกษตรกรในพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ความต้องการของภาคเอกชนในระดับจังหวัด การดำเนินภารกิจของส่วนราชการระดับจังหวัด และความเชี่ยวชาญของสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการแบ่งปันข้อมูล องค์ความรู้ ทักษะและผลประโยชน์ อย่างเท่าเทียมและเหมาะสมกับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๒.๒ ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจกับสถาบันเกษตรกร และเกษตรกรในรูปแบบธุรกิจต่างๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการผลิตให้ มีความสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ (กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี) พศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ : “ศูนย์กลางการผลิตและการตลาดสินค้าภาคเกษตร อุตสาหกรรมปลอดภัย การท่องเที่ยวคุณภาพเชิงสร้างสรรค์และการค้าภาคตะวันตก”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด : เศรษฐกิจมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง ความสุขที่ยั่งยืน โดยมี ๓ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. เศรษฐกิจมั่นคง ประเมินจากอัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ ๒.๕

๒. ประชาชนมั่งคั่ง ประเมินจากมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น เฉลี่ย ๒,๔๕๕ บาท/คน

๓. ความสุขที่ยั่งยืน ประเมินจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ (GINI INDEX) กลุ่มจังหวัด ลดลงเฉลี่ย ๐.๐๐๕

ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย ๓ ประเด็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สู่มาตฐานสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ศูนย์กลางการท่องเที่ยวคุณภาพเชิงสร้างสรรค์ ด้านนิเวศน์ สุขภาพ วัฒนธรรมในพื้นถิ่น ประวัติศาสตร์ภาคตะวันตกและอารยธรรมทวารวดี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนาและส่งเสริมการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนให้มีศักยภาพ ผลักดันเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

วิสัยทัศน์ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร มีความเข้มแข็ง ในอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการที่ ๑ บูรณาการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาเกษตรกรรมแห่งชาติจากล่างสู่บน

แนวทางการพัฒนาที่ ๑

๑. จัดทำแผนแม่บทพัฒนาเกษตรกรรมแห่งชาติอย่างมีส่วนร่วมจากล่างสู่บน

๒. ตรวจสอบการปฏิบัติงาน และประเมินผลตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมแห่งชาติ

แผนปฏิบัติการที่ ๒ ยกระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร เพื่อคุ้มครองและรักษาประโยชน์ในภาคเกษตรกรรม

แนวทางการพัฒนาที่ ๒

๑. การส่งเสริมและยกระดับการมีส่วนร่วมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเกษตรกร

๒. สร้างโอกาสในการเข้าถึงมาตรการกลไกด้านแก้ไขปัญหาและพัฒนาภาคเกษตรกรรมของภาครัฐ

แผนปฏิบัติการที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

แนวทางการพัฒนาที่ ๓

๑. การสร้างกลไกความร่วมมือขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรเชิงพื้นที่

๒. เสริมสร้างความร่วมมือเชื่อมโยงหุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาภาคเกษตรกรรมตามบริบทพื้นที่

๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งพัฒนาขีดความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างครบวงจรและยั่งยืน

๔. การสร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากรภาคการเกษตร

๕. การแบ่งปันข้อมูล องค์ความรู้งานวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ทักษะและความเชี่ยวชาญเพื่อต่อยอดในการพัฒนาเกษตรกรเชิงพื้นที่

แผนปฏิบัติการที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แนวทางการพัฒนาที่ ๔

๑. การประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติสภาเกษตรกรจังหวัด คณะกรรมการ อนุกรรมการและคณะทำงานฯ

๒. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกรแห่งชาติ

แผนปฏิบัติการที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กร

แนวทางการพัฒนาที่ ๕

๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากร กระบวนการปฏิบัติงานและเครือข่ายสภาเกษตรกร

๒. การปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรดิจิทัล (Digital Transformation)

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

วิสัยทัศน์

เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรจังหวัดราชบุรี มีความเข้มแข็ง ในอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการที่ ๑ บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจากล่างสู่บน

แนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๑.๑ จัดทำแผนแม่บทพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดอย่างมีส่วนร่วมจากล่างสู่บน

๑.๒ ตรวจสอบการปฏิบัติงานและประเมินผลตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

แผนปฏิบัติการที่ ๒ ยกระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร เพื่อคุ้มครองและรักษาประโยชน์ในภาคเกษตรกรรม

แนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๒.๑ การส่งเสริมและยกระดับการมีส่วนร่วมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเกษตรกร

๒.๒ สร้างโอกาสในการเข้าถึงมาตรการกลไกด้านแก้ไขปัญหาและพัฒนาภาคเกษตรกรรมของภาครัฐ

แผนปฏิบัติการที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง

๓.๑ การสร้างกลไกความร่วมมือขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรเชิงพื้นที่

๓.๒ เสริมสร้างความร่วมมือเชื่อมโยงหุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาภาคเกษตรกรรมตามบริบทพื้นที่

๓.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งพัฒนาขีดความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อย่างยั่งยืน

๓.๔ การสร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากรภาคการเกษตร

๓.๕ การแบ่งปันข้อมูล องค์ความรู้งานวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นทักษะและความเชี่ยวชาญเพื่อต่อยอดในการพัฒนาเกษตรกรเชิงพื้นที่

แผนปฏิบัติการที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๔.๑ การประชุมสภาเกษตรกรจังหวัด คณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานฯ

๔.๒ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด

แผนปฏิบัติการที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กร

แนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๕.๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรกระบวนการปฏิบัติงานและเครือข่ายสภาเกษตรกร

๕.๒ การปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรดิจิทัล (Digital Tranformation)

การเชื่อมโยงแผนพัฒนาเพื่อการพัฒนาเกษตรกรรม

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – พ.ศ.๒๕๗๙)

วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่งคง มั่นคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ดังนี้

๑. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

๓. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม

๔. การสร้างการเติมโตและคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – พ.ศ.๒๕๗๐)

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

หมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้

หมุดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมุดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

หมุดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

<u>หมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้แก่</u> หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

เป้าหมายที่ ๑ มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร

เป้าหมายที่ ๓ การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

<u>กลยุทธ์การพัฒนา</u>

กลยุทธ์ที่ ๑ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ ผลผลิตเกษตรปลอดภัย สมุนไพรแปรรูป อาหารทางการแพทย์ อาหารทางเลือก อาหาร ฟังก์ชัน พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ โปรตีนจากพืชและแมลง

กลยุทธ์ที่ ๓ การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบอย่างความสำเร็จในประเทศ เช่น เกษตรตามโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เกษตรปลอดภัย วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยวเกษตร ประมงพื้นบ้าน การท าประมงถูกกฎหมาย และการปฏิบัติต่อแรงงาน ที่ถูกต้อง เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้าเกษตร รวมถึงสินค้า กลุ่มปศุสัตว์และประมง

กลยุทธ์ที่ ๖ การสนับสนุนระบบประกันภัยและรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตร แปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้

กลยุทธ์ที่ ๗ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๘ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็นฐานการผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๙ การพัฒนาฐานข้อมูลและคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ข้อมูล อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๑๐ การพัฒนาให้เกิดระบบการบริหารจัดการเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๑๑ การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๑๒ การพัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ส่วนราชการ กลุ่มเกษตรกร

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ (กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี) พศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่มาตฐานสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ศูนย์กลางการท่องเที่ยวคุณภาพเชิงสร้างสรรค์ ด้านนิเวศน์ สุขภาพ วัฒนธรรมในพื้นถิ่น ประวัติศาสตร์ภาคตะวันตกและอารยธรรมทวารวดี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนาและส่งเสริมการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนให้มีศักยภาพ ผลักดันเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – พ.ศ.๒๕๗๐)
<u>วิสัยทัศน์ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร มีความเข้มแข็ง ในอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน</u> แผนปฏิบัติการที่ ๑ เรื่อง บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจากล่างสู่บน แผนปฏิบัติการที่ ๒ เรื่อง ยกระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร เพื่อคุ้มครองและรักษาประโยชน์ในภาคเกษตรกรรม แผนปฏิบัติการที่ ๓ เรื่อง พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร แผนปฏิบัติการที่ ๔ เรื่อง การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนปฏิบัติการที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กร

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – พ.ศ.๒๕๗๐)
<u>วิสัยทัศน์ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรจังหวัดราชบุรี มีความเข้มแข็ง ในอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน</u> แผนปฏิบัติการที่ ๑ เรื่อง บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจากล่างสู่บน แผนปฏิบัติการที่ ๒ เรื่อง ยกระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร เพื่อคุ้มครองและรักษาประโยชน์ในภาคเกษตรกรรม แผนปฏิบัติการที่ ๓ เรื่อง พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร แผนปฏิบัติการที่ ๔ เรื่อง การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนปฏิบัติการที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กร

ส่วนที่ ๒
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลเขาขลุง

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านเขาแจง	หมู่ที่ ๑๐ บ้านสัมมาราม
หมู่ที่ ๒ บ้านสระสี่มุม	หมู่ที่ ๑๑ บ้านห้วยยาง
หมู่ที่ ๓ บ้านเจริญธรรม	หมู่ที่ ๑๒ บ้านไผ่สามเกาะ
หมู่ที่ ๔ บ้านหนองไม้เฝ้า	หมู่ที่ ๑๓ บ้านโป่งยอ
หมู่ที่ ๕ บ้านเขาขลุง	หมู่ที่ ๑๔ บ้านสัมมาราม
หมู่ที่ ๖ บ้านหนองอุ่ม	หมู่ที่ ๑๕ บ้านหนองไก่ขัน
หมู่ที่ ๗ บ้านดอนไม้ลาย	หมู่ที่ ๑๖ บ้านเจริญธรรม
หมู่ที่ ๘ บ้านหนองขาม	หมู่ที่ ๑๗ บ้านห้วยยางเหนือ
หมู่ที่ ๙ บ้านหนองไก่ขัน	หมู่ที่ ๑๘ บ้านสระสี่มุม

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลอนคลื่น ที่ดอนและที่ลุ่มมีหีบน้ำ และมีเขาลูกช้างอยู่ทางตอนเหนือของตำบล

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลเขาขลุงตั้งอยู่ในเขตบริเวณที่มีภูเขา จึงทำให้ได้รับลมมรสุมไม่เต็มที่ทำให้มีฝนตกน้อยและไม่ตกต้องตามฤดูกาล สภาพอากาศส่วนใหญ่แห้งแล้ง ในฤดูหนาวบริเวณเชิงเขาและหุบเขามีสภาพอากาศหนาว

๑.๔ ลักษณะของดินลักษณะดิน

โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นดินทรายและดินร่วน เหมาะกับการปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง รองลงมาเป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียว เหมาะสำหรับการทำนา ปลูกพืชไร่และพืชสวน

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับ อุปโภค-บริโภค เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการปรับปรุงก่อสร้างขึ้นใหม่เพื่อเพียงพอกับการอุปโภคและบริโภคของประชาชน ดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำ, ลำห้วย ๕

แห่งแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย ๑๓ แห่ง

สระ ๑๖ แห่ง

คลองชลประทาน ๓ แห่ง

ประปาหมู่บ้าน ๖๖ แห่ง

๑.๕ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าชุมชน มีเนื้อที่ จำนวน ๓๕๒ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒,๓,๔,๕และ๑๖ปลูกต้นไม้และพืชสมุนไพรนานาชนิดลักษณะ

การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

ตำบลเขาขลุงมีพื้นที่ถือครองทั้งหมด ๕๑,๗๖๙ ไร่และมีพื้นที่ทำการเกษตร ๒๗,๒๓๓ ไร่ หรือร้อยละ ๕๒.๖๐ ดังนี้

ทำนา	๑๐,๙๘๗ ไร่	หรือร้อยละ ๒๑.๒๒ ของพื้นที่ทำการเกษตร
ทำไร่	๑๒,๓๙๗ ไร่	หรือร้อยละ ๒๓.๙๔ ของพื้นที่ทำการเกษตร
พืชผัก	๒๐๕ ไร่	หรือร้อยละ ๐.๓๙ ของพื้นที่ทำการเกษตร
ไม้ผล	๔๗๙ ไร่	หรือร้อยละ ๐.๙๒ ของพื้นที่ทำการเกษตร
ไม้ยืนต้น	๕๖๕ไร่	หรือร้อยละ ๑.๐๙ ของพื้นที่ทำการเกษตร
ไม้ดอกไม้ประดับ	๕๔ ไร่	หรือร้อยละ ๐.๑๐ ของพื้นที่ทำการเกษตร
ประมง	๒๗๔ ไร่	หรือร้อยละ ๐.๕๒ ของพื้นที่ทำการเกษตร
ปศุสัตว์	๒,๒๗๒ ไร่	หรือร้อยละ ๔.๓๘ ของพื้นที่ทำการเกษตร

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

ตำบลเขาขลุง มีจำนวน ๑๘ หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในหมู่บ้านๆ ละ ๑ คน

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในหมู่บ้านๆ ละ ๑ คน โดยตำบลเขาขลุง มีจำนวน ๑๘ หมู่บ้าน รวมมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง จำนวน ๑๘ คน โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๖(พ.ศ.๒๕๕๒) มาตรา ๔๖ กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔ ปีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๕๙ กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

(๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๕) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

บทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการ พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดท้ากิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(๓) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อน หย่อนใจและสวนสาธารณะ

(๔) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

(๕) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(๖) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(๑๒) การท่องเที่ยว

(๑๓) การผังเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

(๔) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ

(๕) การสาธารณูปการ

(๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

(๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน

(๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(๙) การจัดการศึกษา

(๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๔) การส่งเสริมกีฬา

(๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

(๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่นๆ

(๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒๕) การผังเมือง

(๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

(๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๒๘) การควบคุมอาคาร

(๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๓. เขตการปกครอง

ตำบลเขาขลุง มีจำนวน ๑๘ หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมด ๘๒.๘๓ ตารางกิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอบ้านโป่ง ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร

อาณาเขตอาณาเขต

ตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลโคกตะบอง	อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลเตาปูน	อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลหนองปลาหมอ	อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลหนองตากยา	อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

แผนที่ตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

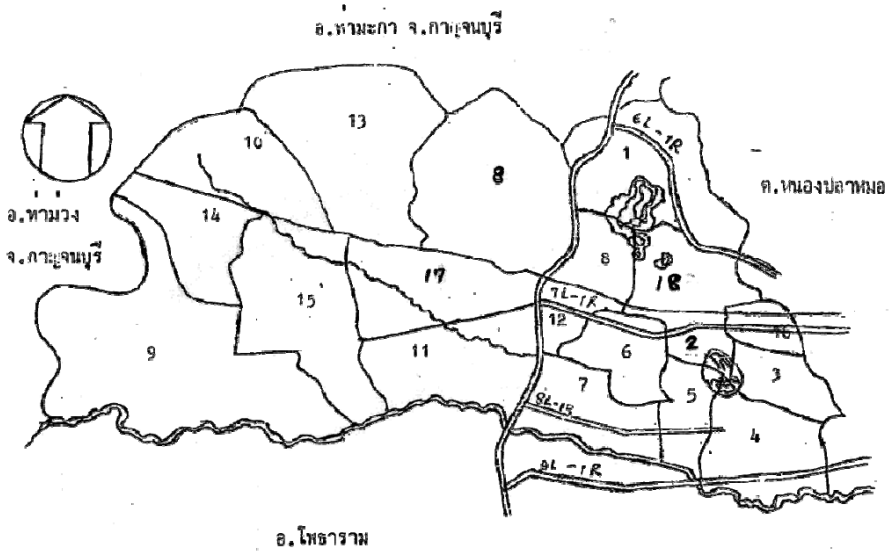

๔. ประชากร

๔.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง มีจำนวน ๑๘ หมู่บ้าน ประชากร ๑๓,๓๕๐คน มี ๔,๔๘๓ ครัวเรือน ดังนี้

ตารางแสดงรายชื่อหมู่บ้าน / พื้นที่ / ประชากร / ครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	หมายเหตุ
			ชาย	หญิง	รวม		
๑	บ้านเขาแจง	๒,๘๓๖	๓๘๗	๔๒๙	๘๑๖	๒๕๙	
๒	บ้านสระสี่มุม	๑,๖๓๙	๒๖๑	๒๖๘	๕๒๙	๒๑๑	
๓	บ้านเจริญธรรม	๑,๗๑๖	๓๓๒	๓๕๑	๖๘๓	๒๒๐	
๔	บ้านหนองไม้เฝ้า	๑,๘๔๒	๓๔๘	๓๓๓	๖๘๑	๒๑๓	
๕	บ้านเขาขลุง	๑,๒๕๙	๓๒๘	๓๓๙	๖๖๗	๑๗๒	
๖	บ้านหนองอุ่น	๑,๖๔๕	๓๔๕	๓๔๗	๖๙๒	๒๐๘	
๗	บ้านดอนไม้ลาย	๑,๔๙๑	๓๖๘	๓๘๑	๗๔๙	๒๑๕	
๘	บ้านหนองขาม	๓,๑๖๑	๕๕๙	๕๗๖	๑,๑๓๕	๓๖๕	
๙	บ้านหนองไก่ขัน	๑๑,๐๓๔	๕๒๖	๕๘๘	๑,๑๑๔	๕๐๔	
๑๐	บ้านสัมมาราม	๗,๑๖๓	๔๔๙	๔๔๙	๘๙๘	๒๖๘	
๑๑	บ้านห้วยยาง	๔,๕๓๐	๓๕๑	๔๐๐	๗๕๑	๒๔๐	
๑๒	บ้านไผ่สามเกาะ	๑,๒๑๐	๓๓๖	๓๔๓	๖๗๙	๒๓๒	
๑๓	บ้านโป่งยอ	๒,๑๑๓	๒๙๑	๓๓๖	๖๒๗	๒๔๗	
๑๔	บ้านสัมมาราม	๒,๓๖๗	๔๐๐	๔๐๗	๘๐๗	๒๘๖	
๑๕	บ้านหนองไก่ขัน	๒,๔๒๘	๓๓๕	๓๖๖	๗๐๑	๒๔๘	
๑๖	บ้านเจริญธรรม	๑,๑๒๗	๒๙๕	๓๔๔	๖๓๙	๑๗๘	
๑๗	บ้านห้วยยางเหนือ	๑,๘๘๑	๒๘๕	๓๒๑	๖๐๖	๒๒๑	
๑๘	บ้านสระสี่มุม	๒,๓๒๗	๓๐๐	๒๗๖	๕๗๖	๑๙๖	
รวม		**๕๑,๗๖๙**	**๖,๔๙๖**	**๖,๘๕๔**	**๑๓,๓๕๐**	**๔,๔๘๓**	

๔.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากรตำบลเขาขลุงมีประชากร ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๑๓,๓๕๐ คน แยกเป็นชาย ๖,๔๙๖ คน หญิง ๖,๘๕๔ คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๔,๔๘๓ ครัวเรือน และมีหลายเชื้อชาติประกอบด้วยเชื้อชาติไทย จีน มอญ ลาว

ตารางเปรียบเทียบประชากรจำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนเพศชาย (คน)	จำนวนเพศหญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
น้อยกว่า ๑ ปี	๔๔	๖๐	๑๐๔
๑ ปี – ๒ ปี	๘๖	๙๘	๑๘๔
๓ ปี – ๕ ปี	๒๒๗	๒๕๑	๔๗๘
๖ ปี – ๑๑ ปี	๔๙๘	๕๑๕	๑,๐๑๓
๑๒ ปี – ๑๔ ปี	๒๓๗	๒๕๖	๔๙๓

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนเพศชาย (คน)	จำนวนเพศหญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
๑๕ ปี – ๑๗ ปี	๒๒๙	๒๔๑	๔๗๐
๑๘ ปี – ๒๕ ปี	๕๖๐	๕๙๑	๑,๑๕๑
๒๖ ปี – ๔๙ ปี	๓,๑๔๙	๓,๒๑๑	๖,๓๖๐
๕๐ ปี – ๖๐ ปี	๘๕๔	๖๖๕	๑,๒๔๙
มากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป	๘๘๐	๙๖๘	๑,๘๔๘
รวม	**๖,๔๙๖**	**๖,๘๕๔**	**๑๓,๓๕๐**

๕. สภาพทางสังคม

๕.๑ การศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓ ศูนย์

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านหนองไก่ขัน (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๙)
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดสัมมาราม (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๐)
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเขาขลุง (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๒)

โรงเรียน จำนวน ๙ โรงเรียน

๑. โรงเรียนวัดเจริญธรรม (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๓)
๒. โรงเรียนวัดเขาขลุง (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕)
๓. โรงเรียนบ้านดอนไม้ลาย (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๗)
๔. โรงเรียนบ้านหนองไก่ขัน (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๙)
๕. โรงเรียนวัดสัมมาราม (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๐)
๖. โรงเรียนบ้านห้วยยาง (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๑)
๗. โรงเรียนวัดไผ่สามเกาะ (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๒)
๘. โรงเรียนบ้านโป่งยอ (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๓)
๙. โรงเรียนวัดสระสี่มุม (ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๘)

๕.๒ สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๔ แห่ง

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองไม้เฝ้า(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔) (ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ หมู่ที่ ๓ , หมู่ที่ ๔ , หมู่ที่ ๕ , หมู่ที่ ๗ , หมู่ที่ ๑๖)

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสัมมาราม(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐) (ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ หมู่ที่ ๘ , หมู่ที่ ๑๐ , หมู่ที่ ๑๓ , หมู่ที่ ๑๔)

๓. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาขลุง(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๒) (ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ หมู่ที่ ๑ , หมู่ที่ ๒ , หมู่ที่ ๖ , หมู่ที่ ๑๒ , หมู่ที่ ๑๘)

๔. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองไก่ขัน(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๕) (ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ หมู่ที่ ๙ , หมู่ที่ ๑๑ , หมู่ที่ ๑๕ , หมู่ที่ ๑๗)

ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๔ แห่ง
อัตราการมีและการใช้ส้วมราดน้ำ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

๕.๓ อาชญากรรม

ตำบลเขาขลุงมีสายตรวจตำรวจชุมชนตำบลเขาขลุง ประจำการอยู่ที่หมู่ที่ ๑๒ สังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านโป่ง ประจำการเพื่อตรวจดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยแก่ประชาชน และมีอาสาสมัครปูองกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุงได้จัดชุดปฏิบัติการและออกทำงานร่วมกับสายตรวจตำรวจชุมชนตำบลเขาขลุงเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

- สายตรวจประจำตำบลเขาขลุง จำนวน ๑ แห่ง
- หมู่บ้านอาสาพัฒนาและปูองกันตนเอง (อพป.) จำนวน ๔ หมู่บ้านคือ หมู่ที่ ๔,๙,๑๐ และ ๑๑

๕.๔ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลเขาขลุงจากการที่สายตรวจตำรวจชุมชนตำบลเขาขลุงและทางสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านโป่ง ได้แจ้งว่าในเขตตำบลเขาขลุง มีผู้ที่ติดยาเสพติดแต่ก็ได้รับความร่วมมือจากทางผู้นำประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ โดยมีการแก้ไขปัญหาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุงตามอำนาจหน้าที่ เช่น การณรงค์การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้

๕.๕ การสังคมสังเคราะห์องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการด้านสังคมสังเคราะห์ ดังนี้

๑. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
๒. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
๓. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
๔. ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไร้ที่พึ่ง
๕. ตั้งโครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

๖. ระบบบริการพื้นฐานในเขตตำบลเขาขลุงมีระบบบริการพื้นฐานดังนี้

๖.๑ การคมนาคมขนส่งถนนลาดยางแบบแอสฟัลท์ติกคอนกรีต สายโคกสูง - หนองเป็ด ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๗๓ ขนาดกว้าง ๖.๐๐เมตร ยาว ๑๒.๙๕ กิโลเมตร จำนวน ๑ สาย เป็นถนนสายหลักของตำบลและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลกับที่ว่าการอำเภอบ้านโป่ง โดยมีรถสองแถวประจำทาง คือ สายบ้านโป่ง - หนองตากยา จำนวน ๑ สาย การคมนาคมภายในตำบลจะมีถนนทั้งแบบลาดยางชนิดผิวแบบแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนดินลูกรัง ถนนลงหินคลุก และถนนดิน

๖.๒ การไฟฟ้าหน่วยงานซึ่งให้บริการไฟฟ้าแก่ประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลเขาขลุง คือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านโป่งและในพื้นที่ หมู่ที่ ๗,๑๑,๑๗ ส่วนใหญ่เป็นของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอโพธาราม

๖.๓ โทรศัพท์โทรศัพท์สาธารณะ จำนวนทั้งหมด ๓ ตู้ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการติดต่อสื่อสาร

๗. ระบบเศรษฐกิจ

๗.๑ การเกษตรประชากรในตำบลเขาขลุงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีการทำนาและปลูกพืชไร่ชนิดต่างๆ เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง สับปะรด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมีการทำสวนผลไม้หลายชนิด เช่น มะม่วง แก้วมังกร กล้วย มีการท้าการปศุสัตว์ที่สำคัญคือ สุกร ไก่ เป็ด โคเนื้อ และโคนมนอกจากนี้ยังมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เช่น ปลาดุก ปลาสวาย และอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมเซรามิค อุสาหกรรมพิมพ์ผ้า อุตสาหกรรมย้อมผ้า อุตสาหกรรมหลอมอลูมิเนียม

๗.๒ การปศุสัตว์-เป็นการประกอบการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่เป็ดโคสุกรกระบือเป็นต้น

๗.๓ การท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ตำบลเขาขลุง มีสถานที่ท่องเที่ยว ๑ แห่ง คือ อุทยานเขาตะครอง ซึ่งตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๘ บ้านสระสี่มุม

คำขวัญประจำตำบลเขาขลุง

"ท้องถิ่นเกษตรเขตอุตสาหกรรม งามล้ำพระใหญ่ ร่มรื่นใจป่าชุมชน"

๗.๔ อุตสาหกรรม

๑. ปั๊มน้ำมันและปั๊มลอย	จำนวน ๗ แห่ง
๒. โรงสีข้าว	จำนวน ๓ แห่ง
๓. ร้านค้าเบ็ดเตล็ด	จำนวน ๑๑๗ แห่ง
๔. สหกรณ์ปศุสัตว์	จำนวน ๑ แห่ง
๕. โรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน ๑๖ แห่ง

๕.๑ บริษัท ธนบูรณ์คอนกรีตอัดแรง จำกัด	อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง
๕.๒ บริษัท เซลโลกรีตไทย จำกัด	อุตสาหกรรมผลิตกระเบื้อง
๕.๓ บริษัท ไทยอารีอินเตอร์เท็กซ์ จำกัด	อุตสาหกรรมย้อมผ้า
๕.๔ บริษัท ศรีทองเท็กซ์ไทล์ จำกัด	อุตสาหกรรมพิมพ์ผ้า
๕.๕ บริษัท ไทซันฟูดส์ จำกัด	อุตสาหกรรมน้ำผลไม้
๕.๖ บริษัท รัฐชานนท์ แคนนิ่ง จำกัด	อุตสาหกรรมผลิตปลากระป๋อง
๕.๗ บริษัท คราวน์เซรามิคส์ จำกัด	อุตสาหกรรมเซรามิคส์
๕.๘ บริษัท ซันคาโอ จำกัด	อุตสาหกรรมหลอมอลูมิเนียม
๕.๙ บริษัท กรุงเทพสกรีน จำกัด	อุตสาหกรรมพิมพ์ผ้า
๕.๑๐ บริษัท นาราไรด์ โปรดักส์ จำกัด	อุตสาหกรรมผลิตแปูงข้าวเจ้า
๕.๑๑ บริษัท เนแรค อาร์มส์ อินดัสตรี จำกัด	อุตสาหกรรมผลิตปลอกกระสุนปืน
๕.๑๒ โรงงาน แสงทวี	อุตสาหกรรมทอผ้าดิบ
๕.๑๓ บริษัท ซูมิโตโม อีเล็คตริก ไวริ่ง ซิสเต็มส์(ประเทศไทย) จำกัด	อุตสาหกรรมประกอบชุดสายไฟในรถ
๕.๑๔ บริษัท สุรเสียง ประเทศไทย จำกัด	โกดังเก็บพลุ ดอกไม้ไฟ
๕.๑๕ บริษัท ๕ อมตะ จำกัด	อุตสาหกรรมแผงโซล่าเซลล์
๕.๑๖ บริษัท ครอฟฟี่ จำกัด	อุตสาหกรรมตัดแต่งผักสด

๘. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ การนับถือศาสนาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ ๙๕ ขึ้นไปสถาบันและองค์กรทางศาสนาวัดพุทธ จำนวน ๘ แห่ง

๑.วัดเขาแจง	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑)	๕.วัดสัมมาราม	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐)
๒.วัดสระสี่มุม	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒)	๖.วัดไผ่สามเกาะ	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๒)
๓.วัดเจริญธรรม	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓)	๗.วัดโป่งยอ	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓)
๔.วัดเขาขลุง	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕)	๘.วัดหนองไก่ขัน	(ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๕)

๘.๒ ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ประมาณเดือนมกราคม-ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น (งานประจำปีเขาตะครอง)ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม
- ประเพณีวันสงกรานต์ ประมาณเดือนเมษายน
- ประเพณีลอยกระทงประมาณเดือนตุลาคม พฤศจิกายน
- ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษาประมาณเดือนกรกฎาคม ตุลาคม พฤศจิกายน

๘.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่นภาษาถิ่นส่วนมากร้อยละ ๙๐ พูดภาษากลางร้อยละ ๑๐ พูดภาษาลาว, มอญ, ญวน

๙. ทรัพยากรธรรมชาติ

๙.๑ น้ำที่ใช้ในการอุปโภค - บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดิบจากแม่น้ำชี (อยู่นอกเขต) ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปา สำหรับน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อย ไม่สามารถน้ำขึ้นมาใช้ให้พอเพียงได้ และบ้างแห่งเค็ม ไม่สามารถใช้ดื่มและอุปโภคได้

๙.๒ ป่าไม้มีป่าชุมชน มีเนื้อที่ จำนวน ๓๕๒ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒,๓,๔,๕ และ๑๖ปลูกต้นไม้และพืชสมุนไพรนานาชนิด

๙.๓ ภูเขาในเขตตำบลเขาขลุง มีบริเวณภูเขา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒,๓,๔,๕ และ๑๖ ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกัน

๙.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ตำบลส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูกโดยมีการทำนาและปลูกพืชไร่ชนิดต่างๆ เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมีการทำสวนผลไม้หลายชนิด เช่น มะพร้าว มะม่วง แก้วมังกร กล้วยเป็นต้น และเป็นที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการตามลำดับ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษปัญหาคือ เนื่องจากพื้นที่ตำบลเขาขลุงใต้ดินเป็นหินแกรนิต จึงทำให้หาแหล่งน้ำได้ยาก เพราะน้ำที่ได้จะได้มาจากโพรงหิน สำหรับใช้อุปโภค–บริโภค ได้แค่ ๑ หรือ ๒ ปีเท่านั้น ก็ต้องหาแหล่งน้ำใหม่พื้นที่ทั้ง ๑๘ หมู่บ้าน เกือบครึ่งตำบลได้แก่หมู่ที่ ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๗ ซึ่งอยู่เหนือคลองประทาน และประสบปัญหาภัยแล้งอยู่เป็นประจำ น้ำในการเกษตร ก็ต้องรอฤดูฝนจนได้ขึ้นทะเบียนจากจังหวัดว่าแล้งซ้ำซาก ส่วนหมู่บ้าน ในหมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๑๒, ๑๖, ๑๘ เป็นหมู่บ้านที่ได้ใช้น้ำจากชลประทานหรือช่วงที่ทางชลประทานปล่อยน้ำทั้งตำบลเขาขลุงมีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาคือยังไม่สามารถหาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรได้เพิ่มขึ้น เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นของประชาชน

ส่วนที่ ๓
การประเมินสถานการณ์ด้านการเกษตรของตำบลเขาขลุง

ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตร

สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการจัดทำแผนเกษตรกรรมระดับตำบล โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ๖ ด้าน ประกอบด้วย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องแบบมีส่วนร่วม เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น ๔๗คน เป็นเกษตรกรและผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน ๓๕ คน หน่วยงานราชการได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโป่ง โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี สำนักงานพัฒนาการอำเภอบ้านโป่ง องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง สำนักงานภาคกลางและตะวันตก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์กรมหาชน) และสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จำนวน ๑๒ คน โดยได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นปัญหาภาคการเกษตรแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

๑. ปัญหาหนี้สิน

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. หนี้ค้างชำระกับ ธกส.	๑. ให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ๒. ให้มีการฟื้นฟูอาชีพหลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อให้มีโอกาสฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพให้เกิดความเข้มแข็งตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจนสามารถดำรงชีพได้อย่างเป็นปกติ ๓. หากเกิดภัยธรรมชาติ ให้ ธกส.พักชำระหนี้ทั้งต้นและดอกเบี้ย ๔. ให้ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลง
๒. เกษตรกรขาดความรู้ ขาดการวางแผนบริหารจัดการทางการเงิน	๑. อบรมให้ความรู้ทางการเงินทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม ด้วยการจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีฟาร์มทางการเกษตร เพื่อจะได้รู้กระแสเงินสดในครัวเรื่อง จะได้วางแผนการใช้จ่ายได้ถูกต้อง ๒.รัฐบาลควรเลือกกำหนดนโยบายทางการเกษตรในลักษณะที่ผสมผสานที่สามารถพึ่งพาตนเอง มากกว่าการกำหนดนโยบายให้ทำการเกษตรเชิงเดี่ยวที่มุ่งหวังเชิงพาณิชย์ ควรมุ่งเน้นส่งเสริมเกษตรกรให้พึ่งพาตนเองมากกว่าการพึ่งพาภาครัฐ ในลักษณะนโยบายประชานิยม ควรมุ่งเน้น นโยบายสวัสดิการสังคม ทางด้านการสาธารณสุขและการศึกษาไม่ด้อยค่าความเป็นมนุษย์ด้วยการแจกเงินในทุก

	กรณีการให้ ความช่วยเหลือต้องมีการแลกเปลี่ยนจากการทำงานตอบแทน ยกเว้นกรณี เจ็บป่วย ๓. ส่งเสริมลดพื้นที่เพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว หันมาปลูกพืชผสมผสานกับการเลี้ยงสัตว์ผสมผสานเพื่อกระจายความเสี่ยง ๔. ส่งเสริมการเพิ่มรายได้ เช่น การแปรรูปผลผลิต การปลูกพืชเลียงสัตว์เสริมรายได้โดย ส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวพันธุ์ดี (ข้าวปลอดสารพิษ)เพื่อไว้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย

๒. ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. แหล่งน้ำตื้นเขินมีวัชพืชปกคลุม	๑. ให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการขุดลอก ๒. เกษตรกรรรวมตัวเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำ แล้วร่วมกันขุดลอกคลองบำรุงรักษา ๓. นำวัชพืชมาแปรรูป เช่นอาหารสัตว์ เครื่องจักรสาน
๒. ขาดแคลนแหล่งน้ำทางการเกษตร (หมู่ ๘,๑๐,๑๓,๑๔,๑๕)	๑. สร้างสถานีสูบน้ำเพิ่มระบบชลประทานเพื่อขยายพื้นที่รับน้ำทำการเกษตร ๒. ขุดสระน้ำในไร่นา ฝาย กักเก็บน้ำใต้ดิน ระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ขุดคลองส่งน้ำระบายน้ำ ฯลฯ ๓. ส่งเสริมเกษตรกรปรับเปลี่ยนปลูกพืชใช้น้ำน้อย
๓. หมู่ ๑๑ มีคลองใส่ไก่แต่ขาดอุปกรณ์ในการส่งน้ำ	หน่วยงานรับผิดชอบสร้างสถานีสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์
๔. คลองและประตูน้ำชำรุด คันกั้นน้ำชำรุด	หน่วยงานรับผิดชอบสำรวจพื้นที่ดำเนินการขุดลอกซ่อมแซมปรับปรุง

๓. ปัญหาที่ดินทำกิน

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. สภาพดินทำการเกษตรเสื่อมโทรม	๑. สนับสนุนให้เกษตรกรตรวจสภาพดินทางการเกษตรเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารของดิน จะทราบสาเหตุของการเสื่อมของสภาพดินทางการเกษตร ๒. ส่งเสริมปลูกพืชปุ๋ยสด และปลูกพืชหมุนเวียน ๓. ส่งเสริมการลด ละ เลิก การใช้ปุ๋ยเคมี เปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ๔. ให้มีศูนย์เรียนรู้ปรับปรุงบำรุงดินในตำบลและหมู่บ้าน ๕. รณรงค์ไม่ให้จุดเผาตอซัง
๒. เกษตรกรที่ไม่มีเอกสารสิทธิเข้าไม่ถึงการช่วยเหลือของรัฐบาล	ผลักดันให้รัฐบาลมีนโยบายให้พื้นที่เกษตรกรรมที่ไม่มีเอกสารสิทธิ สามารถเข้าร่วมโครงการของภาครัฐได้

๔. ปัญหาราคาสินค้าเกษตร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. ต้นทุนการผลิตสูง	๑. รัฐควบคุมราคาปุ๋ย สารเคมีทางการเกษตรและน้ำมันเชื้อเพลิง ๒. ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี ลดต้นทุนการผลิต ๓. ส่งเสริมลดต้นทุนการใช้ปัจจัยการผลิต เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ ในการผลิต ๔. ส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนการใช้สารเคมีเป็นเกษตรปลอดภัย
๓. พ่อค้าคนกลางกดราคารับซื้อ	๑. ส่งเสริมการร่วมกลุ่มกันซื้อ กันขาย ให้แก่เกษตรกร ๒. ให้ความรู้เรื่องการเพิ่มช่องทางการตลาด เช่น การขาดสินค้าออนไลน์ การแปรรูปสินค้า
๔. ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ขาดการพัฒนาคุณภาพผลผลิต	๑. ถ่ายทอดองค์ความรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร ๒. สนับสนุนเครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อแปรรูปแก่เกษตรกรและกลุ่ม/องค์กร ๓. ส่งเสริมการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเกษตรเพื่อสร้างความเชื่อถือสินค้า ๔. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เช่น มาตรฐาน GAP มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มาตรฐาน อย.

๕. ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
ไม่มีสวัสดิการภาคการเกษตร	ภาครัฐกำหนดนโยบายสวัสดิการภาคการเกษตรและคุณภาพชีวิตเกษตรกร เช่น เงินบำนาญสำหรับเกษตรกร

๖. ปัญหาด้านสังคม และคุณภาพชีวิต

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. ปัญหาความยากจน รายได้น้อย ค่าคลองชีพสูง	๑. ส่งเสริมให้มีการทำบัญชีครัวเรือน ๒. อบรมให้ความรู้อาชีพนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรม ๓. ดำเนินโครงการซ่อมแซมบ้านพอเพียง

๒. ปัญหายาเสพติด การพนัน	ให้ผู้นำ ร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น ช่วยกันกรวดขัน และเป็นหูเป็นตาให้กับภาครัฐ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ท่านต้องการให้มีการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรอย่างไร

๑. สร้างกลุ่มอาชีพอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
๒. อบรมการทำการตลาดออนไลน์
๓. จัดอบรมให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร
๔. อบรมการลดต้นทุนการผลิต
๕. อบรมอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรม เช่น การจักรสาน
๖. อบรมส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร และแปรรูปสมุนไพร
๗. อบรมการพัฒนาพันธุ์ข้าวที่เหมะสมกับสภาพพื้นที่

สาระสำคัญในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๔๑ กำหนดให้แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมมีสาระสำคัญอย่างน้อย ๑๑ เรื่อง ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้รวมรวมข้อมูลจากแบบจัดเก็บข้อมูลฯ ที่ได้รับจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ตำบลเขาขลุง จำนวน ๑๐๘ ราย จากประชากรที่ทำการเกษตร จำนวน ๑,๔๐๐ ราย พร้อมกับได้สรุปสาระสำคัญเป็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขในแต่ละเรื่องโดยได้จัดลำดับเรียงตามความสำคัญไว้แล้ว โดยได้เรียงลำดับความสำคัญในประเด็นที่มีปัญหาและเกษตรกรต้องการช่วยเหลือมากที่สุด จำนวน ๕ ลำดับ โดยเรียงลำดับความสำคับจากมากไปน้อย ดังนี้

๑. การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรมโดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. พ่อค้าคนกลางกดราคารับซื้อ	๑. ปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า ๒. สร้างความเข้มแข็งการดำเนินธุรกิจตลาดของกลุ่ม/องค์กร
๒. ขาดการพัฒนาคุณภาพผลผลิต	๑. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เช่น มาตรฐาน GAP มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มาตรฐาน อย. ๒. ส่งเสริมการจดทะเบียนบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเกษตรเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ
๓. ขาดการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม	๑. ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี การแปรรูปผลผลิต ๒. สนับสนุนเงินทุน เครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อแปรรูปแก่เกษตรกร และกลุ่ม/องค์กร
๔. ต้นทุนการผลิตสูง	๑. ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีลดต้นทุนการผลิต ๒. ส่งเสริมลดต้นทุนการใช้ปัจจัยการผลิต เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยา ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
๕. ขาดแหล่งตลาดและพ่อค้ารับซื้อผลผลิตที่แน่นอน	๑. สร้างเกษตรกรผู้นำด้านการตลาดของแต่ละกลุ่ม ๒. ถ่ายทอดความรู้ด้านการขายผลผลิตสินค้าเกษตรทางออนไลน์และแหล่งตลาดต่างๆระดับชุมชนและจังหวัด

๒. การแก้ปัญหาที่ดินและส่งเสริมการปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. เกษตรกรขาดความรู้ และเอาใจใส่การปรับปรุงบำรุงดิน	๑. ให้มีศูนย์เรียนรู้ปรับปรุงบำรุงดินในตำบลและหมู่บ้าน ๒. ขายเพิ่มหมอดินอาสาทุกหมู่บ้าน เพื่อให้คำแนะนำ
๒. สภาพดินไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก	๑. ส่งเสริมปลูกพืชปุ๋ยสด และปลูกพืชหมุนเวียน ๒. ส่งเสริมการลด ละ เลิก การใช้ปุ๋ยเคมี เปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๓. ปัญหาหนี้สินและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. ปัจจัยการผลิตราคาแพง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง แต่ขายผลผลิตได้ราคาต่ำและประสบภัยธรรมชาติทำให้มีภาระหนี้สิน	๑. จัดอบรมให้ความรู้การทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดต้นทุน โดยผลิตปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืชใช้เอง ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์หมุนเวียน สร้างรายได้ตลอดปี ๒. สนับสนุนการรวมตัวเกษตรกรในรูปกลุ่ม สหกรณ์ วิสาหกิจ ชุมชน หรือกลุ่มอาชีพ เพื่อดำเนินธุรกิจสินเชื่อ รวมซื้อปัจจัยการผลิต แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม และรวมขายผลผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตและการตลาด
๒. เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพราะสถาบันการเงินมีหลักเกณฑ์ปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวด	๑. สถาบันการเงินปรับหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนในการให้สินเชื่อ เช่น หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ๒. จัดตั้งกองทุนเพื่อการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย กลุ่ม/องค์กรที่จัดตั้งใหม่ และเพื่อฟื้นฟูเกษตรกรหลังการระบาดของโควิด – ๑๙ ๓. ให้สถาบันการเงินพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการที่เสนอขอกู้เงินเป็นหลักประกัน โดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน
๓. อัตราดอกเบี้ยสูง จาก ธกส. สหกรณ์ และกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งอัตราค่าปรับสูง กรณีไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด	๑. ให้สถาบันการเงินลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และอัตราค่าปรับลง ๒. กรณีผลผลิตเกษตรกรเสียหายจากภัยธรรมชาติ เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ควรงบค่าปรับและพักชำระหนี้
๔. เกษตรกรใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายเงินเกินตัวไม่ทำบัญชีต้นทุนอาชีพ	๑. จัดอบรมเกษตรกรให้ความรู้การบริหารเงินที่ถูกวิธี ๒. ให้แหล่งเงินกู้กำหนดมาตรการ ตรวจสอบการใช้เงินกู้อย่างเข้มงวด

	๓. ส่งเสริมการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

๔. การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดความซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. ขาดกองทุนเพื่อฟื้นฟูด้านการเกษตรหลังประสบปัญหาโควิด-๑๙	เสนอให้ภาครัฐจัดตั้งกองทุนเฉพาะวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟู อาชีพเกษตรกรรม และช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด- ๑๙ ให้พึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็ง
๒. กองทุนบางกองทุนบริหารจัดการมีลูกหนี้ค้างชำระมาก ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาให้กู้ต่อแก่สมาชิกรายใหม่	ปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนด้านการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ การตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์และการเร่งรัดชำระหนี้
๓. ขาดกองทุนที่จัดหาที่ดินเพื่อจัดสรรให้เกษตรกรแก้ปัญหาไม่มีที่ดินทำกิน	เร่งรัดให้ พ.ร.บ.ธนาคารที่ดินมีผลบังคับใช้และสามารถจัดหาที่ดิน จัดสรรให้เกษตรกรเช่าซื้อผ่อนชำระได้
๔. บางกองทุนมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน	รวมกองทุนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน เช่น กองทุนที่รับหนี้นอกระบบที่ดอกเบี้ยสูง หรือรับหนี้จากสถาบันการเงิน ควรรวมกัน

๕. การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. ขาดแคลนน้ำทำการเกษตรฤดูแล้ง	๑. สร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ ได้แก่ บ่อบาดาล ขุดสระน้ำในไร่นา ฝาย กักเก็บน้ำใต้ดิน ระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ขุดคลองส่งน้ำระบายน้ำ ๒. สร้าง/เพิ่มระบบชลประทานเพื่อขยายพื้นที่รับน้ำทำการเกษตร ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนปลูกพืชใช้น้ำน้อย
๒. ประตูน้ำชำรุด คันกั้นน้ำชำรุด	หน่วยงานรับผิดชอบสำรวจพื้นที่ดำเนินการขุดลอกซ่อมแซมปรับปรุง
๓. คู คลองส่งน้ำตื้นเขิน ไม่สามารถส่งน้ำให้ทำการเกษตรได้	๑. ให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการขุดลอก ๒. เกษตรกรรวมตัวเป็นผู้ใช้น้ำ แล้วร่วมกันขุดลอกคลองบำรุงรักษา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก SWOT Analysis

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	**จุดอ่อน (Weakness)**
๑. สามารถปลูกข้าวได้ทั้งข้าวนาปี และนาปรัง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดต่อเนื่อง ๒. สภาพพื้นที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร ๓. เกษตรกรเปิดรับองค์ความรู้ และมีต้องการเรียนรู้การทำการเกษตรที่หลากหลาย ๔. ผู้นำท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และให้ความร่วมมือในการพัฒนาด้านเกษตรกรรม	๑. ระบบชลประทานไม่เพียงพอ ๒. ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ๓. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ๔. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อยไม่มีการร่วมกลุ่ม ทำให้ขาดอำนาจในการต่อรองในด้านการตลาด ๕. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก ขาดผู้สืบทอดอาชีพการเกษตร ๖. ขาดการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๗. ช่องทางการจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรยังไม่มีความหลากหลาย เช่น ช่องทางออนไลน์ หรือการออกร้านตามสถานที่ต่างๆ หรือการประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เป็นต้น
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	**อุปสรรค(Threat)**
๑. ภาครัฐมีนโนบายให้การสนับสนุนที่ชัดเจน ๒. มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้ความรู้เรื่องการเกษตรหลายหน่วยงาน ๓. นโยบายรัฐส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตในรูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่	๑. ปัญหาหนี้สินจากการทำการเกษตร ๒. โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด ๓. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ๔. ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้วสูงขึ้นเรื่อยๆ

ส่วนที่ ๔
ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

วิสัยทัศน์ (Vision)

เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ภาคเกษตรกรรมมีความมั่นคงและยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างสมดุลและยั่งยืน
๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
๓. ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๔. วางแผนการผลิตด้วยหลักการตลาดนำการผลิต
๕. บริหารจัดการสินค้าเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตร (Goals)

๑. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
๒. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้มีน้ำใช้เพียงพอตลอดฤดูกาลผลิต
๓. ดินมีคุณภาพเพื่อให้เหมาะแก่การปลูกพืชได้หลากหลาย
๔. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่เกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการรักษาเสถียรภาพด้านราคาสินค้าเกษตร ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ ๗ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

<u>กลยุทธ์ที่ ๑</u> การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๔ แนวทาง

๑) ประกันความเสี่ยงการผลิต และราคาผลผลิตทางการเกษตร
๒) ปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรที่ทำอยู่เดิมไปผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่มีโอกาสทางการตลาด
๓) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มาตรฐาน GAP
๔) สร้างเกษตรกรผู้นำด้านการตลาดของแต่ละกลุ่มองค์กร และถ่ายทอดความรู้ด้านการขายผลผลิตสินค้าเกษตรทางออนไลน์ให้แก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการแปรรูผลผลิตทางการเกษตร
๒) ส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร

<u>กลยุทธ์ที่ ๓</u> ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตสินค้าทางการเกษตร ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม ในการลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี แล้วหันมาใช้สารทดแทนสารเคมีในการทำการเกษตร เพื่อฟื้นฟูดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ๕ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

<u>กลยุทธ์ที่ ๑</u> การอนุรักษ์ การฟื้นฟู แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม และเพิ่มแหล่งน้ำและระบบชลประทานในพื้นที่เพื่อการเกษตร ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๔ แนวทาง

๑) สร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ ได้แก่ บ่อบาดาล ขุดสระน้ำในไร่นา ฝาย กักเก็บน้ำใต้ดิน ขุดคลองส่งน้ำระบายน้ำ

๒) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานเดิม และแหล่งน้ำธรรมชาติเดิมให้สามารถเพิ่มปริมาณกักเก็บน้ำ

๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการร่วมกลุ่มผู้ใช้น้ำ

๔) สำรวจพื้นที่ดำเนินการขุดลอกซ่อมแซมปรับปรุง คลองส่งน้ำ ฝาย ที่ชำรุด

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่มีอยู่เดิมไปปลูกพืชชนิดใหม่ที่ใช้น้ำน้อย ๑ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

๑) ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย และพืชที่ทนต่อภัยแล้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การแก้ปัญหาสภาพดินเสื่อมโทรมและส่งเสริมปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ๓ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและปรับปรุงบำรุงดินให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) ให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการตรวจสภาพดินเพื่อการเกษตร ส่งเสริมการลดละเลิกการใช้ปุ๋ยเคมี และเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารชีวภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทางพัฒนา

๑) อนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำในชุมชนแบบมีส่วนร่วม และอย่างยั่งยืน

๒) ส่งเสริมการทำการเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ๓ แนวทางพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการหนี้ของเกษตรกร ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๑) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมความรู้และวินัยทางการเงินโดยการสร้างความตะหนักรู้ให้กับเกษตรกรในเรื่องความสำคัญของทักษะการบริหารจัดการทางการเงิน ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) อบรมให้ความรู้ทักษะการบริหารจัดการทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมและสนับสนุนกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๑ กลยุทธ์ ๑ แนวทางพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดตั้งกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๑ แนวทาง

๑) ช่วยเหลือเกษตรกรทั้งระบบ ครอบคลุมพืชเศรษฐกิจทุกชนิด โดยเน้นให้การช่วยเหลือด้านการตลาดสินค้าเกษตรและปัจจัยการผลิต ด้วยรูปแบบของกองทุน

ส่วนที่ ๕
แผนงาน/โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการรักษาเสถียรภาพด้านราคาสินค้าเกษตร ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการจัดตั้งตลาดชุมชนเพื่อจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร	๑. เพื่อให้เกิดการร่วมกลุ่มขายสินค้าทางการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มช่องทางทางการตลาดให้แก่เกษตรกรในพื้นที่	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓					๑. เกษตรกรมีการร่วมกลุ่มและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ๒. เกษตรกรมีตลาดชุมชนขายผลผลิตสินค้าทางการเกษตรไม่ต้องเสียค่าขนส่งหรือผ่านพ่อค้าคนกลาง ๓. มีจุดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรอย่างน้อย ๑ จุด/แห่ง	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ./สภจ.รบ. ๔. เกษตรอำเภอ ๕. พัฒนาชุมชนอำเภอ
โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า	เพื่อให้เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงามซึ่งจะเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร	หมู่ที่ ๓ กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรสามารถพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าทางการเกษตรของตนเองได้ ทำให้สินค้าทางการเกษตรมีมูลค่าเพิ่ม	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ./สภจ.รบ. ๔. เกษตรอำเภอ ๕. พัฒนาชุมชนอำเภอ

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า	เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๒. ผลผลิตทางการเกษตรได้รับการแปรรูปแล้ว มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

<u>กลยุทธ์ที่ ๓</u> ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตสินค้าทางการเกษตร

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการอบรมการผลิตปุ๋ยและสารชีวภาพเพื่อใช้ในการเกษตร	๑. เพื่อลดการใช้สารเคมีในไร่นา ๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรสามารถลดการใช้สารเคมีในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการลดต้นทุนการผลิต	เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับอาชีพเกษตรกรรมในการลดต้นทุนการผลิต	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรสามารถใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับอาชีพเกษตรกรรมในการลดต้นทุนการผลิต	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์

<u>กลยุทธ์ที่ ๑</u> การอนุรักษ์ การฟื้นฟู แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม และเพิ่มแหล่งน้ำและระบบชลประทานในพื้นที่เพื่อการเกษตร

โครงการ	**วัตถุประสงค์**	**เป้าหมาย**	**พ.ศ.**					**ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ**	**หน่วยงานที่รับผิดชอบ**
			๒๕๖๖	**๒๕๖๗**	**๒๕๖๘**	**๒๕๖๙**	**๒๕๗๐**		
โครงการขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	เพื่อขุดลอกแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรให้สามารถกักเก็บน้ำได้มากขึ้น	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร ทำให้สามารถกักเก็บน้ำได้มากขึ้น	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.
โครงการขุดแหล่งน้ำในพื้นที่ประกอบอาชีพของเกษตรกร	เพื่อส่งเสริมให้มีการขุดแหล่งน้ำในพื้นที่การเกษตร	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรขุดแหล่งน้ำไว้ในพื้นที่ ทำให้มีน้ำใช้ในการทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ	๑. เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างฝายชะลอน้ำ ๒. เพื่อส่งเสริมให้มีการสร้างฝายชะลอน้ำ	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของการสร้างฝ่ายชะลอน้ำ เพื่อใช้ในการเกษตร ๒. เกษตรกรมีการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.
โครงการขยายเขตชลประทาน	เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอในการทำการเกษตร	หมู่ที่ ๘,๙,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๑๕	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรมีน้ำเพียงพอในการทำการเกษตร	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่มีอยู่เดิมไปปลูกพืชชนิดใหม่ที่ใช้น้ำน้อย

โครงการ	**วัตถุประสงค์**	**เป้าหมาย**	**พ.ศ.**					**ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ**	**หน่วยงานที่รับผิดชอบ**
			๒๕๖๖	**๒๕๖๗**	**๒๕๖๘**	**๒๕๖๙**	**๒๕๗๐**		
โครงการอบรมให้ความรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อย	เพื่อให้เกษตรกรมีองค์ความรู้เรื่องการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรมีองค์ความรู้เรื่องการปลูกพืชใช้น้ำน้อย และปลูกพืชใช้น้ำน้อยในอนาคต ๒. เกษตรกรใช้ประโยชน์น้ำได้อย่างคุ้มค่า	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.
โครงการอบรมให้ความรู้การทำการเกษตรที่	เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจถึงสภาพพื้นที่และความเหมาะสมในการ	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรมีความเข้าใจสภาพพื้นที่ของตนเองมากขึ้น ทำให้สามารถทำการเกษตรได้อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนเอง	๑. หน่วยงานท้องถิ่น

เหมาะสมกับพื้นที่	ทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง								๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ./สภจ.รบ.
โครงการฝึกอบรมอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรม	เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกร	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้นอกเหนือจากอาชีพการเกษตร	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ./สภจ.รบ.

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การแก้ปัญหาสภาพดินเสื่อมโทรมและส่งเสริมปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและปรับปรุงบำรุงดินให้กลับมาอุดมสมบูรณ์

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการส่งเสริมการตรวจสภาพดินทางการเกษตร	๑.เพื่อให้เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสภาพดิน ๒. เพื่อให้เกษตรกรทราบถึงสภาพดิน/คุณภาพดินในไร่นาของตนเอง ๓. เพื่อพัฒนาเกษตรกรด้านการตรวจสภาพดิน/คุณภาพดิน ๔. เพื่อพัฒนาจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การจัดการดิน	๑. เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ๒. หมู่ที่ ๓ และหมู่ที่ ๑๐ จัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การตรวจสภาพดิน	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสภาพดิน ๒. เกษตรกรทราบถึงสภาพดิน/คุณภาพดินในไร่นาของตนเอง ๓. เกษตรกรมีความรู้ในการตรวจสภาพดินได้ด้วยตนเอง	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

	ระดับตำบล								
โครงการส่งเสริมการปลูกพืชบำรุงดิน	๑. เพื่อให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของทรัพยากรดินและความจำเป็นในการปรับปรุงบำรุงดิน ๒. เพื่อให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชบำรุงดินก่อนจะทำการเกษตรตามฤดูกาล	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรดินและความจำเป็นในการปรับปรุงบำรุงดิน ๒. เกษตรกรหันมาปลูกพืชบำรุงดินมากขึ้นก่อนจะทำการเกษตรตามฤดูกาล	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ./สภจ.รบ.

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างยั่งยืน

โครงการ	**วัตถุประสงค์**	**เป้าหมาย**	**พ.ศ.**					**ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ**	**หน่วยงานที่รับผิดชอบ**
			๒๕๖๖	**๒๕๖๗**	**๒๕๖๘**	**๒๕๖๙**	**๒๕๗๐**		
โครงการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำในชุมชนแบบมี	เพื่อให้เกษตรกรอนุรักษ์ดินและน้ำในชุมชนของตนเองแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืน	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรมีความต้องการอนุรักษ์ดินและน้ำในชุมชนของตนเองแบบมีส่วนร่วม และยั่งยืน ๒. เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต (บัญชีเกษตรกร)	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ส่วนร่วม และอย่างยั่งยืน									๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.
โครงการส่งเสริมการทำการเกษตรปลอดภัย	เพื่อให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนทัศนคติลดละเลิกการใช้ปุ๋ยเคมี และยาฆ่าแมลง และหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ในการทำการเกษตร เพื่ออนุรักษ์น้ำและดินอย่างยั่งยืน	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรปรับเปลี่ยนทัศนคติ ลดละเลิกการใช้ปุ๋ยเคมี และยาฆ่าแมลง และหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ในการทำการเกษตร ในการอนุรักษ์น้ำและดินอย่างยั่งยืน	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์

<u>กลยุทธ์ที่ ๑</u> ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการหนี้ของเกษตรกรอย่างยั้งยืน

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร	๑. เพื่อส่งเสริมให้ความรู้การวางแผนการเงิน ๒. เพื่อเสริม	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรมีความรู้การวางแผนการเงินและมีวินัยทางการเงินที่ดี	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยวิธีการสหกรณ์	สร้างวินัยทางการเงินที่ดี								๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.
โครงการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่เกษตรกร	๑. เพื่อปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับเกษตรกรให้อยู่ในระดับที่สามารถบริหารจัดการตนเองได้ ๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถปลดภาระหนี้หลายทางได้	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑. เกษตรกรได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้อยู่ในระดับที่สามารถบริหารจัดการตนเองได้ ๒. เกษตรกรสามารถปลดภาระหนี้หลายทางได้	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางการเกษตรเฉพาะด้าน	เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอาชีพทางการเกษตรเฉพาะด้านสามารถนาความรู้ไปใช้พัฒนาการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้นและเกิดความ	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓		๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ. /สภจ.รบ.

	มั่นคงในอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืน								

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ส่งเสริมความรู้และวินัยทางการเงินโดยการสร้างความตะหนักรู้ให้กับเกษตรกร ในเรื่องความสำคัญของทักษะการบริหารจัดการทางการเงิน

โครงการ	**วัตถุประสงค์**	**เป้าหมาย**	**พ.ศ.**					**ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ**	**หน่วยงานที่รับผิดชอบ**
			๒๕๖๖	**๒๕๖๗**	**๒๕๖๘**	**๒๕๖๙**	**๒๕๗๐**		
โครงการสร้างวินัยทางการเงินสู่ความมั่นคงยั่งยืน	เพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการสร้างวินัยทางการเงินสู่ความมั่นคง ยั่งยืน โดยน้อมนำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิต	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	เกษตรกรมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการสร้างวินัยทางการเงินสู่ความมั่นคง ยั่งยืน โดยน้อมนำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิต	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ./สภจ.รบ.

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมและสนับสนุนกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๑ กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดตั้งกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างยั่งยืน

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
โครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกรเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	๑. เพื่อสนับสนุนเงินกู้ยืมให้กับองค์กรเกษตรกรที่ได้มาตรฐานใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒. เพื่อให้องค์กรเกษตรกรสามารถจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ และราคา ยุติธรรม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต	เกษตรกร ต.เขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	๑.) องค์กรเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒.) องค์กรเกษตรกรสามารถจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ และราคายุติธรรม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต ๓.) องค์กรเกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และสามารถบริหารจัดการกองทุนเองได้อย่างยั่งยืน	๑. หน่วยงานท้องถิ่น ๒. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๓. สกจ.รบ./สภจ.รบ.

	๓. เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้กับองค์กรเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรสามารถบริหารจัดการเองได้อย่างยั่งยืน								

ภาคผนวก

๑. ประชุมผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบล และการจัดเก็บข้อมูลชุมชน

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้บูรณาการร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ โดยได้รับเกียรติจากท่านสมบัติ เทพรส นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง ในการกล่าวเปิดและให้ใช้สถานที่การจัดประชุมฯ พร้อมกับได้รับความร่วมมือจากท่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเกษตรกรในพื้นที่เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน ถึงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุงต่อไป

๒. จัดเวทีระดมความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตำบลเขาขลุง

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้ร่วมกับสภาองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรี จัดทำเวทีระดมความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยได้รับเกียรติจากนายสุทิน ชฎาดำ ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี และนายสมบัติ เทพรส นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง ให้เกียรติเป็นผู้เปิดการประชุม ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโป่ง สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านโป่ง โครงการชลประทานราชบุรี เป็นต้น

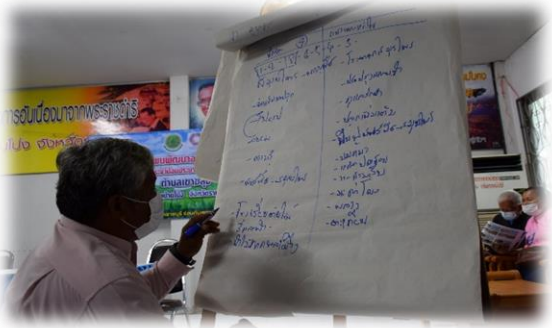

๓. ประชุมคณะทำงานกลั่นกลอง (ร่าง)แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง

เมื่อวันพุธที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖ ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ลงพื้นที่ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานกลั่นกลอง (ร่าง)แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง เพื่อร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องพิจารณา(ร่าง)แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ทั้งนี้ ได้รับเกียรติจากท่านเสนอ ตัณฑะเตมีย์ และท่านอุบลรัตน์ อุ่นเครือ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุง ให้เกียรติเป็นประธานในที่ประชุมฯ พร้อมกับให้ความอนุเคราะห์สถานที่ดำเนินการดังกล่าว

สรุป
ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ร่วมกระบวนการ
จัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไป (ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๗ คน)

๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๓๗ คน แบ่งเป็น
๑.๑ เพศหญิง จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘
๑.๒ เพศชาย จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒

๒. อายุ
๒.๑ ช่วงอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓
๒.๒ ช่วงอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑
๒.๓ ช่วงอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘
๒.๔ ช่วงอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘

๓. การศึกษา
๓.๑ ประถมศึกษา จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖
๓.๒ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑
๓.๓ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า(ปวช.) จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓
๓.๔ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า(ปวส.) จำนวน - คน
๓.๕ ปริญญาตรี จำนวน - คน
๓.๖ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน - คน

๔. อาชีพ
๔.๑ เกษตรกรรม จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑
๔.๒ พนักงานของรัฐ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙
๔.๓ อื่นๆ จำนวน - คน

ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจ
<u>๒.๑ ด้านการดำเนินงานแผนพัฒนาเกษตรกรรมฯ และการมีส่วนร่วม</u>

๑. มีขั้นตอนการจัดทำแผนตำบลเขาขลุงฯอย่างชัดเจน
- มีความพอใจระดับมากที่สุด ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน – คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน – คน

๒. กระบวนการจัดทำแผนตำบลเขาขลุงฯตรงตามวัตถุประสงค์
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน – คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน - คน

๓. ขั้นตอนการจัดทำแผนตำบลเขาขลุงฯมีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน – คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน – คน

๔. เปิดโอกาสให้เกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุง
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน - คน

๒.๒ ด้านเจ้าหน้าที่ สกจ./วิทยากร

๑. ความเหมาะสมในการแต่งกาย บุคลิก ท่าทาง การให้บริการ
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน - คน

๒. บริการด้วยความสุภาพ และด้วยไมตรีจิต
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน – คน

๓. บริการด้วยความกระตือรือร้น รวดเร็ว ฉับไว
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน – คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน - คน

๔. ความรู้ความสามารถในการบริการ เช่น การตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัย การแนะนำ
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน – คน

๕. บริการด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน – คน

๒.๓ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

๑. สถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน - คน

๒. ครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ระบบภาพและเสียงอื่นๆ ที่ใช้มีความเหมาะสมเพียงพอ
- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน – คน

๓. สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความทันสมัย

- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน – คน

๔. มีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า และอย่างทั่วถึง

- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน - คน

๒.๔ ความคาดหวังต่อแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเขาขลุงฯ

สามารถเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรม ในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในตำบลเขาขลุงได้

- มีความพอใจระดับมากที่สุด จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔
- มีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖
- มีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐
- มีความพึงพอใจระดับน้อย จำนวน - คน
- มีความพึงพอใจระดับน้อยมากที่สุด จำนวน - คน